

**INTEGROVANÁ
PREVENCE
A OMEZOVÁNÍ
ZNEČIŠTĚNÍ
(IPPC)**

March Consulting spol. s r.o.

March Consulting, spol. s.r.o.

člen skupiny

ENVIROS
knowledge innovation solutions

OBSAH

1. ÚVOD	5
2. CÍLE, PRINCIPY A VÝKLAD OBSAHU SMĚRNICE O IPPC	6
2.1 SOUČASNÁ POLITIKA EU V OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	6
2.2 INTEGROVANÁ PREVENCE A OMEZOVÁNÍ ZNEČIŠTĚNÍ	6
2.3 OBSAH SMĚRNICE 96/61/ES O IPPC	8
2.3.1 Výčet základních požadavků směrnice	8
2.3.2 Nejlepší dostupné techniky (BAT) – úvod	9
2.3.3 Povinnosti provozovatele	9
2.3.4 Rozsah platnosti směrnice	10
2.3.5 Integrované povolení	10
2.3.6 Výměna informací	12
2.3.7 Zapojení veřejnosti	12
2.3.8 Komentář	12
3. NEJLEPŠÍ DOSTUPNÉ TECHNIKY – BAT	14
3.1 HISTORIE NEJLEPŠÍCH DOSTUPNÝCH TECHNIK	14
3.1.1 Legislativní rámec EU - definice BATNEEC jako BAT _{gies} NEEC (technologie)	14
3.1.2 Velká Británie - definice BATNEEC jako BAT _{ques} NEEC (techniky)	16
3.1.3 BATNEEC a ostatní členské státy EU	17
3.2 NEJLEPŠÍ DOSTUPNÉ TECHNIKY (BAT) PODLE IPPC	18
3.2.1 Definice BAT	19
3.2.2 BATNEEC a BAT	20
3.3 REFERENČNÍ DOKUMENTY BAT: BREF	21
3.3.1 Charakteristika	21
3.3.2 Obsah BREF	21
3.3.3 Implementace a použití BREF z hlediska Evropské komise	23
3.4 INFORMAČNÍ SYSTÉM O BAT	23
3.5 VLIV APLIKACE BAT NA KONKURENCESCHOPNOST	24
3.5.1 Cíle projektu	25
3.5.2 Předběžné výsledky	25
4. IPPC A SEKTOR ENERGETIKA	26
4.1 KATEGORIE ZAŘÍZENÍ	26
4.2 IPPC A SPALOVACÍ ZAŘÍZENÍ	26
4.2.1 BREF: Meeting report, 02/2000	27
4.2.2 Česká republika	27
4.3 DOPORUČENÍ	29
5. IPPC A ENERGETICKÁ ÚČINNOST	30
5.1 IPPC A ENERGETICKÁ ÚČINNOST OBECNĚ	30
5.2 ENERGETICKÁ ÚČINNOST JAKO POŽADAVEK PŘI STANOVENÍ BAT	30
5.3 IPPC A ENERGETICKÁ ÚČINNOST VE VELKÉ BRITÁNII	30
5.3.1 Základní kritéria/opatření (Baseline Standards)	31
5.3.2 Provozy, které jsou smluvní stranou v Climate Change Agreement nebo Trade Agreement s vládou	31
5.3.3 Ostatní provozy	31
5.4 IPPC A ENERGETICKÁ ÚČINNOST V ČR	32
6. IPPC A ÚZEMNÍ ENERGETICKÉ KONCEPCE	34
7. IPPC A ENERGETICKÝ MANAGEMENT	37
7.1 IPPC A ENERGETICKÝ MANAGEMENT NA ÚROVNI MĚST A OBCÍ	37
7.1.1 Motivace k energetickému managementu	37
7.1.2 Postavení města/obce ve vztahu k energetickému managementu a k IPPC	38
7.2 ENERGETICKÝ MANAGEMENT ZAŘÍZENÍ SPADAJÍCÍHO POD IPPC	39
7.2.1 Princip energetického managementu	39
7.2.2 Integrovaná prevence a energetický management	40

8. PŘÍLOHY	41
8.1 SOUČASNÁ SITUACE ZAVÁDĚNÍ IPPC V ČR	42
8.1.1 <i>Návrh zákona a povolovací proces</i>	42
8.1.2 <i>Integrovaný registr</i>	42
8.1.3 <i>Přehled existujících zpráv a metodických postupů</i>	42
8.2 REGULAČNÍ PROCES VE VELKÉ BRITÁNII (ANGLEIE, WALES)	45
8.2.1 <i>Povolování</i>	45
8.2.2 <i>Provoz zařízení</i>	45
8.2.3 <i>Konec provozu</i>	45
8.2.4 <i>Formuláře žádostí</i>	45
8.2.5 <i>Klíčové prvky povolovacího procesu</i>	45
8.2.6 <i>Institucionální zabezpečení ve Velké Británii (Regulátoři)</i>	46
8.3 PŘEKLAD TEXTU SMĚRNICE O IPPC	50
9. LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE	72
9.1 LITERATURA	72
9.2 UŽITEČNÉ WEBOVSKÉ ADRESY	73
9.3 SEZNAM SMĚRNIC	74
9.3.1 <i>Text produktu</i>	74
9.3.2 <i>Příloha II směrnice o IPPC</i>	74
10. ÚDAJE O ZPRACOVATELI	75

1. Úvod

Jedním z nových nástrojů v oblasti ochrany životního prostředí je, kromě jiného, zavádění tzv. integrované prevence a omezování znečištění. Celý proces se odvíjí od požadavků směrnice 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění – IPPC (Integrated Pollution and Prevention Control).

Jedná se o určitý zlom v přístupu k ochraně životního prostředí, protože smyslem směrnice je dosáhnout vysoké ochrany životního prostředí jako **celku**. Jinými slovy, neposuzují se nepříznivé dopady činností (provozu zařízení) do životního prostředí zvlášť, podle jednotlivých složek či účinků, ale nalézá se určité optimum ochrany životního prostředí.

Účinné využívání energie při provozu zařízení je jedním z významných požadavků směrnice, neboť nezbytně patří ke klíčovým prvkům preventivního přístupu k ochraně ovzduší a klimatu.

Tento materiál seznamuje s principy integrované prevence a omezování znečištění a popisuje s tím spojené ‘energetické’ aspekty.

Krátký popis současné situace zavádění IPPC v České republice je uveden v příloze 8.1.

Vývoj v oblasti zavádění IPPC do praxe je v současné době v EU překotný. Urychleně postupuje i příprava České republiky na transpozici směrnice do českého právního řádu a na zabezpečení chodu celého systému, proto je nutné nahlížet na některé skutečnosti uváděné v tomto materiálu s vědomím jejich možného zastarání.

2. Cíle, principy a výklad obsahu směrnice o IPPC

2.1 Současná politika EU v ochraně životního prostředí

Současná politika EU odráží celosvětový konsensus a na nejvyšší úrovni přijatý politický závazek ke spolupráci v oblasti rozvoje životního prostředí - Agendy 21. 'Udržitelný vývoj' a 'životní prostředí' se staly jednotícími prvky tohoto programového dokumentu vývoje lidské společnosti, od ekonomického a sociálního vývoje, přes šetrné využívání zdrojů, až po širokou účast veřejnosti na rozhodování. Životní prostředí zde není pojímáno jako "samostatná část" nějakého celku, ale je, či by mělo být, článkem spojujícím různé obory lidské činnosti, protože všechny obory lidské činnosti na něj tak či onak působí a stav životního prostředí zpětně ovlivňuje podmínky života.

Ochrana životního prostředí se chápe jako výraz obecné spoluodpovědnosti za tyto životní podmínky a současně je prosazována konsensuálně - tedy při vědomí nákladů, které je na ni třeba vynaložit a s přihlédnutím k ekonomickým důsledkům.

K ochraně životního prostředí se v minulosti přistupovalo z hlediska jeho jednotlivých 'složek' (ovzduší, voda, půda. ap.), tomu odpovídala i tvorba příslušné legislativy. S ohledem na změnu v chápání ochrany životního prostředí je v současnosti kladen důraz na

- postupné začlenění environmentálních hledisek do všech činností (sektorových politik)
- a na integrovaný přístup k ochraně životního prostředí, tj. na ochranu všech složek životního prostředí jako celku.

2.2 Integrovaná prevence a omezování znečištění

Legislativní rámec pro toto nové chápání je vytvořen novou rámcovou směrnicí 96/61/ES o IPPC (Integrated Pollution Prevention and Control) – o integrované prevenci a omezování znečištění, která byla přijata Evropskou radou v roce 1996.

Tato směrnice je u vybraných kategorií zařízení nadřazena předchozím směrnicím, které se vztahují ke kontrole znečišťujících látek emitovaných těmito zařízeními (podniky) do vody, vzduchu a půdy a ke kontrole odpadů. Emisní limity definované předchozími směrnicemi se stávají součástí směrnice o IPPC, pokud nebylo stanoveno jinak.

Od **října 1999** je nutno podřídit vydání povolení pro provoz příslušných **nových** zařízení požadavkům směrnice o IPPC; na již **existující** provozy se vztahuje **přechodné** období po dobu **8 let** (platné pro členské země EU).

Cílem směrnice 96/61/ES je **dosažení integrovaného systému prevence a omezování znečištění** vznikajícího v důsledku činností, které jsou uvedeny v příloze I směrnice (viz kapitola 8.3).

K hlavním principům[◇] patří:

- princip prevence
- princip integrace
- princip substituce škodlivých látek
- princip snižování rizika u zdroje
- princip nejlepších dostupných technik[▽]

Integrovaný systém spočívá ve vydávání **integrovaného povolení** k provozu. Pod pojmem „integrovaný“ nelze spatřovat pouze požadavky environmentální, zvažují se i ekonomické parametry podniku (zařízení). Klíčovým prvkem je **komunikace** a **spolupráce** mezi Regulátorem, provozovatelem a veřejností, systém „příkaz-kontrola“ je tak nahrazen sdílenou zodpovědností všech zájmových skupin.

Důležitým hlediskem je individuální přístup při povolovacím řízení, vždy se přihlíží k **místním podmínkám** (při zachování proporcionality povolovacího řízení z hlediska Regulátora).

Hlavní záměry integrované prevence a omezování znečištění lze shrnout následovně:

- IPPC je systém/způsob regulace, který uplatňuje integrovaný přístup k regulaci environmentálních dopadů vybraných průmyslových činností (neboť rozdílné přístupy k omezování emisí do ovzduší, vody či půdy mohou spíše podporovat přenos znečištění mezi těmito jednotlivými složkami, než aby chránily životní prostředí jako celek, a nejvyšší možné úrovně ochrany životního prostředí jako celku lze dosáhnout jen tehdy, budou-li postupy příslušných orgánů pro udělování povolení a jimi stanovené podmínky pro udělení povolení plně koordinovány);
- IPPC podporuje užití „čistých technologií“ (tzn. že namísto nákladných řešení využívajících koncových technologií - „end-of-pipe“ - se hledají preventivní techniky a technologie)
- IPPC determinuje regulaci pro příslušná zařízení tak, aby ochrana životního prostředí proběhla jedním povolovacím procesem (byl vytvořen „one stop shop“ pro administraci žádostí o povolení k provozu);
- IPPC zahrnuje soustavné monitorování souladu s podmínkami povolení, pravidelné přezkumy dodržování podmínek povolení, navrácení pozemku do původního stavu poté, kdy jsou ukončeny činnosti, které podléhaly povolení, atd.;
- IPPC je způsob regulace, který je specifický pro každý jednotlivý provoz/zařízení („installation specific“);
- IPPC přináší také podporu inovací s tím, že podstatnou část zodpovědnosti za vývoj uspokojivých řešení environmentálních problémů ponechává na průmyslových provozovatelích.

[◇] Příručka ke směrnici Rady 96/61/EC (IPPC); Ministerstvo životního prostředí, 1999; zpracovatel - České centrum čistší produkce a APES Ostrava

[▽] Nejlepší dostupné techniky, tzv. BAT, jsou předmětem výkladu v kapitole 2.3.2 a kapitole 3.

IPPC lze charakterizovat i následovně:

IPPC je svou podstatou optimalizačním procesem, který je právně vynucen, ale usiluje o dosažení optimálního stavu životního prostředí v rámci určitých omezení.

2.3 Obsah směrnice 96/61/ES o IPPC

Text směrnice v českém jazyce je uveden v příloze 8.3. Jedná se o oficiální překlad poskytnutý Ministerstvem životního prostředí. Originální verze v anglickém jazyce je dostupná u autorů tohoto materiálu, na MŽP nebo např. na internetových stránkách www.eippcb.jrc.es a www.europa.eu.int/comm/environment/ippc/. Další užitečné adresy, na kterých lze nalézt informace o IPPC, jsou k dispozici v kapitole 9.2.

2.3.1 Výčet základních požadavků směrnice

1. Institucionálně zabezpečit:

- transpozici směrnice do národní legislativy a zavedení integrovaného systému IPPC pro zařízení uvedená v příloze č. I směrnice 96/61/ES (čl. 1 – 17 a 21)
- řízení o vydání integrovaného povolení (IP) v souladu s čl. 7 směrnice
- zasilání informací Evropské komisi (EK) v souladu s požadavky směrnice a návazných nařízení EK (čl. 16 a 21)

2. Stanovit požadavky na obsah žádosti o vydání IP v souladu s čl. 6 směrnice a zajistit provozování zařízení podléhající směrnici v souladu se zvláštními podmínkami a požadavky:

- emisní limity a technické parametry založené na BAT (čl. 9, 18, příloha č. I, II a III)
- preventivní opatření pro splnění principů uvedených v čl. 3
- zvláštní opatření vztahující se na ochranu ovzduší, vody a půdy (čl. 8)
- požadavky na monitorování a ohlašování (čl. 9)
- opatření pro minimalizaci přeshraničního znečištění (čl. 9)
- dodatečná opatření k zajištění zvláštních požadavků na kvalitu životního prostředí (čl. 10)

3. Zajistit informování příslušných správních orgánů o změnách zařízení v režimu IPPC; pravidelné prověrky IP (čl. 12, 13)

4. Zavést řízení o vydání IP v souladu s požadavky směrnice:

- pro nová zařízení (čl. 4)
- pro stávající zařízení v určeném časovém období (čl. 5)
- v případě nesplnění požadavků směrnice IPPC v požadovaném termínu zamítnutí vydání IP (čl. 6, 8, 9)

5. Zajistit kontrolu plnění podmínek uložených v IP (čl. 14)
6. Zavést systém výměny informací o BAT (čl. 11)
7. Zveřejňovat informace podle požadavků směrnice IPPC (čl. 15)
8. Zajistit přeshraniční spolupráci s dalšími členskými státy v případě možného významného negativního dopadu na životní prostředí jiných států EU (čl. 17)
9. Zajistit návaznost na směrnice uvedené v příloze č. II
10. Určení kompetencí – je řešeno v požadavku 1, 4, 5, 6, 7 a 8

2.3.2 Nejlepší dostupné techniky (BAT) – úvod

Ke klíčovým pojmům integrované prevence a omezování znečištění patří **nejlepší dostupné techniky - BAT**, z anglického *best available techniques*. Chápání tohoto pojmu a jeho interpretace je předmětem řady diskusí jak v České republice, tak na úrovni EU. Vzhledem k této skutečnosti je proto nejlepším dostupným technikám věnována samostatná kapitola (kapitola 3).

2.3.3 Povinnosti provozovatele

Podle směrnice o IPPC (článek č.3)[◇] je nutné, aby zařízení bylo provozováno takovým způsobem, že

- jsou učiněna všechna vhodná preventivní opatření proti znečišťování, zejména prostřednictvím aplikace nejlepší dostupné techniky;
- nedochází k významnému znečišťování;
- předchází se vzniku odpadů v souladu se směrnicí Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975 o odpadech; jestliže odpady vznikají, jsou zhodnocovány anebo, pokud zhodnocení není technicky a ekonomicky možné, jsou zneškodňovány s vyloučením či omezením jakýchkoliv dopadů na životní prostředí;
- energie je využívána účinně;
- jsou přijata nezbytná opatření, která předcházejí výskytu havárií a omezují jejich následky;
- jsou přijata nezbytná opatření k tomu, aby po úplném ukončení činností bylo možné zabránit jakémukoliv riziku znečištění a bylo možné místo ukončeného provozu navrátit zpět do uspokojivého stavu.

[◇] Ke splnění ustanovení tohoto článku postačí, jestliže členské státy zajistí, aby příslušné úřední orgány vzaly při stanovení podmínek pro udělení povolení v úvahu obecné principy uvedené v tomto článku.

2.3.4 Rozsah platnosti směrnice

IPPC se vztahuje, jak již bylo uvedeno, na zařízení podle přílohy I směrnice o IPPC, která jsou seskupena do šesti základních kategorií:

- Energetika
- Výroba a zpracování kovů
- Zpracování nerostů
- Chemický průmysl
- Nakládání s odpady
- Ostatní činnosti

Směrnice o IPPC se zaměřuje hlavně na velká zařízení, přičemž u většiny sektorů rozhoduje o zařazení pod IPPC výrobní kapacita. Malé a střední podniky spadají pod IPPC pouze v chemickém průmyslu.

2.3.5 Integrované povolení

Hlavní prvky integrovaného povolení[◊]

Integrované povolení, jeho vydávání a periodické obnovování, a s ním spojené povolovací řízení má zaručit plnění povinností, které jsou dle IPPC na provozovatele kladeny. Stát je povinen zajistit, aby příslušní provozovatelé mohli žádat pouze o jedno (integrované) povolení, nikoliv o řadu dílčích povolení.

Povolení vydává příslušný úřad – Regulátor. Regulátor je odpovědný za plnění požadavků vyplývajících ze směrnice.

Povolení musí obsahovat emisní limity pro znečišťující látky, zejména pro látky uvedené v příloze III směrnice, které pravděpodobně budou emitovány z dotyčného zařízení ve významném množství, se zřetelem k jejich povaze a potenciálu přenosu z jedné složky do druhé (vody, ovzduší a půdy). V případě nutnosti povolení obsahuje i odpovídající požadavky na ochranu půdy a podzemní vody i opatření k nakládání s odpady, které v zařízení vznikají. Hodnoty limitů mohou být případně doplněny nebo nahrazeny ekvivalentními parametry nebo jinými technickými ukazateli.

Emisní limity, jim obdobné parametry a jiné technické ukazatele vycházejí z nejlepší dostupné techniky, se zřetelem k technickým charakteristikám dotyčného zařízení, k jeho zeměpisné poloze a podmínkám životního prostředí v místě, kde se zařízení nachází, aniž by však bylo předepsáno použití jakékoliv konkrétní metody či technologie.

Povolení musí dále obsahovat vhodné požadavky týkající se monitorování výpustí, s uvedením podrobností metodiky a frekvence měření, postupu vyhodnocování a povinnosti předkládat příslušnému orgánu údaje nutné k ověření shody s povolením.

[◊] V příloze 8.2 je uveden stručný popis regulačního procesu ve Velké Británii (Anglie, Wales), která má s touto problematikou dlouholeté zkušenosti – integrované povolení bylo národním zákonem zavedeno již v roce 1990 (Environmental Protection Act).

Povolení musí obsahovat opatření pro případ situací odlišných od normálních provozních podmínek. Proto tam, kde existuje riziko poškození životního prostředí, musí být učiněna vhodná opatření týkající se spouštění, poruch, krátkodobých přerušení a definitivního ukončení provozu zařízení.

Povolení může též obsahovat dočasné výjimky z požadavků uvedených v odstavci 4, jestliže plán nápravných opatření, schválený příslušným orgánem, zaručuje splnění těchto požadavků do šesti měsíců a jestliže posuzovaný projekt vede ke snížení znečištění.

Povolení může obsahovat další zvláštní podmínky, jejichž splnění v rámci uplatnění směrnice o IPPC považuje členský stát či příslušný orgán za vhodné.

Členské státy mohou předepsat určité požadavky pro určité kategorie zařízení formou obecně závazných pravidel, místo zařazení těchto požadavků do podmínek jednotlivých povolení, a to za předpokladu, že bude zajištěn integrovaný přístup a odpovídající vysoká úroveň ochrany životního prostředí jako celku.

Obsah žádosti o povolení

Žádost o povolení mimo jiné popisuje:

- zařízení a jeho činnosti
- suroviny a pomocné materiály, další látky a energie, které jsou v zařízení používány nebo jím produkovány
- zdroje emisí ze zařízení
- podmínky staveniště zařízení
- charakter a množství předpokládaných emisí ze zařízení do jednotlivých složek prostředí i významné účinky těchto emisí na životní prostředí
- navrhované technologie a další metody určené pro předcházení vzniku nebo, pokud to není možné, omezení emisí ze zařízení
- opatření k předcházení vzniku odpadů, případně ke zhodnocování odpadů, které v zařízení vznikají
- opatření plánovaná k dodržení obecných povinností provozovatele (např. existence havarijního plánu)
- opatření plánovaná k monitorování emisí do životního prostředí

Změna povolení

Podmínky povolení musí být přezkoumávány a aktualizovány. Podle směrnice je Regulator povinen tak učinit v následujících případech:

- znečištění působené zařízením je tak značné, že je nutné znovu prověřit v povolení uvedené emisní limity nebo do povolení zahrnout limity nové
- podstatné změny v oblasti nejlepších dostupných technik umožňují významně snížit emise bez vynaložení nadměrných nákladů

- bezpečnost provozu zařízení nebo některé činnosti s tím spojené vyžadují, aby byla použita jiná technika či metody
- je to požadováno novými ustanoveními právních předpisů EU nebo národními právními předpisy

2.3.6 Výměna informací

Směrnice o IPPC také ukládá Evropské komisi povinnost organizovat mezi členskými státy a příslušnými průmyslovými odvětvími výměnu informací o nejlepších dostupných technikách, jejich monitoring a sledování vývoje.

Smyslem systému výměny informací je zejména přenos informací o nejlepších dostupných technikách a z nich odvozených emisních limitů mezi všemi zájmovými skupinami.

Paralelně k tomuto systému mají státy povinnost zřídit národní systém výměny informací. Vedle Direktoriátu XI. Evropské komise (životní prostředí) vystupuje státní orgán zodpovědný za životní prostředí (ministerstvo). Na politické úrovni existuje tzv. Information Exchange Forum, jehož úkolem je dohlížet na proces výměny informací a podávat oficiální připomínky k referenčním dokumentům (viz kapitola 3.3) nejlepších dostupných technik. K IEF má vzniknout příslušný národní orgán.

Na úrovni technické je většina prací koordinována prostřednictvím Evropské kanceláře IPPC, která sídlí v Seville ve Španělsku. Opět má i na národní úrovni vzniknout příslušný orgán. Pro každý výrobní sektor jsou dále ustanoveny pracovní skupiny – Technical Working Group – jejichž členy jsou odborníci delegovaní členskými státy či jednotlivými průmyslovými svazy.

2.3.7 Zapojení veřejnosti

Požadavkem směrnice o IPPC je rovněž zapojení veřejnosti do povolenáčního procesu - vydávání povolení. Tento požadavek vyplývá mimo jiné z potřeby udržitelného vývoje (Agenda 21) a má vazbu na 5. akční program pro životní prostředí. Zapojení veřejnosti není, jak by se mohlo zdát, jednostranným prvkem pro ochranu životního prostředí, mimo jiné provozovateli umožní připravit se na požadavky veřejnosti a vyhnout se tak případným rizikům v budoucnu.

2.3.8 Komentář

Ani v zemích EU neprobíhá implementace směrnice zcela bez problémů. Země, které již uplatňovaly integrovaný přístup k ochraně životního prostředí v minulosti se adaptují snadněji na požadavky směrnice, než ty, které teprve s tímto systémem začínají. Tím, že směrnice jako taková ponechává způsob zavedení integrovaného systému na rozhodnutí jednotlivých zemí, liší se způsob aproximace[◇] do národních legislativ podle řady faktorů - specifických podmínek dané země.

V současnosti je obtížné získat přesné informace o praktických zkušenostech z aplikace požadavků směrnice o IPPC, o náročnosti celého procesu a jeho nákladech. Autoři se proto

[◇] v současné době se dokončuje srovnávací studie prof. Bohna (Německo) zahrnující 8 členských států EU

zaměřili na zkušenosti Velké Británie, která má již desetileté zkušenosti s integrovaným systémem prevence (přestože i zde se v současnosti teprve hledá přesné nastavení jednotlivých požadavků vnitřní právní normy tak, aby odpovídalo požadavkům a záměrům směrnice evropské).

Snahou vlád je splnění požadavků evropské směrnice a současně naplnění záměrů a požadavků směrnice způsobem, který přihlíží k zachování konkurenceschopnosti zařízení spadajících pod IPPC. Plná adaptace na požadavky IPPC bude tedy otázkou delšího časového období.

3. Nejlepší dostupné techniky – BAT

3.1 Historie nejlepších dostupných technik

Vývoj v oblasti ochrany životního prostředí (viz kapitola 2.1) ovlivnil i užívanou terminologii a její obsah. Termínu BAT předcházela termín BATNEEC.

Pojem BATNEEC vznikl z počátečních písmen anglických výrazů "best available technologies" a "not entail excessive costs", tj "nejlepší dostupné **technologie**" a "nevyvolávat nadměrné náklady". BATNEEC jsou/byly však používány i v jiném smyslu, a to jako "best available techniques not entailing excessive cost" - "nejlepší dostupné **techniky**[∇] nevyvolávající nadměrné náklady". Posun v chápání BATNEEC, legislativní rámec a další souvislosti týkající se BATNEEC jsou uvedeny v dalších částech této kapitoly.

3.1.1 Legislativní rámec EU - definice BATNEEC jako BAT_gNEEC (technologie)

Směrnice 84/360/EEC

Termín best available technology not entailing excessive costs (zkratka - BATNEEC) je uveden ve směrnici 84/360/EEC o znečištění ovzduší z průmyslových závodů (Council Directive 84/360/EEC of 28 June 1984 on the combating of air pollution from industrial plants). Směrnice byla přijata jako rámcová právní norma, která měla napomoci fungování společného trhu a současně odrazit zvýšené potřeby v ochraně životního prostředí a kvality života. Cílem této směrnice bylo postupně uplatnit jednotné standardy kvality ovzduší (včetně limitů emisí vybraných škodlivin), a to zavedením autorizací na provoz nových a změnu provozu existujících průmyslových zařízení (podniků).

Kategorie podniků, jichž se směrnice týká, jsou uvedeny v příloze I směrnice (z oblasti energetiky se týká rafinerií, závodů na zplyňování a zkapalňování uhlí a tepelných elektráren a ostatních spalovacích zařízení nad 50 MW_t instalovaného výkonu).

V preambuli zařazující směrnici do širšího kontextu je mimo jiné uvedeno: ". . . poněvadž příslušný orgán (vydávající povolení) musí v některých situacích ověřit, zda není nutné podmínit vydání povolení dalšími požadavky, které ale nesmějí, stanou-li se závaznými, vyústit v nadměrné náklady,Rada EU přijala tuto směrnici".

V článku 4 směrnice se mimo jiné uvádí, že "... povolení smí být vydáno pouze tehdy, je-li příslušný orgán přesvědčen, že byla učiněna veškerá vhodná preventivní opatření proti znečištění ovzduší, včetně aplikace nejlepší dostupné **technologie**, za předpokladu, že aplikace opatření nebude spojena v příslušném podniku s nadměrnými náklady".

Článek 8 mimo jiné uvádí, že ". . . Rada stanoví, pokud bude nezbytné, limitní hodnoty emisí na základě **nejlepší dostupné technologie nevyvolávající nadměrné náklady** a vezme v úvahu vlastnosti, množství a nebezpečnost příslušných emisí . . .".

Termíny nejlepší dostupná technologie a nevyvolávání nadměrných nákladů lze dále nalézt v článcích 12 a 13, v kterých se uvádí, že členské státy budou sledovat vývoj týkající se

[∇] nikoliv technologie!

"nejlepších dostupných technologií", že s ohledem na tento vývoj, bude-li nezbytné, budou na podniky podléhající povolení klást vhodné požadavky, vždy však s ohledem na ekonomickou situaci podniku. Dále s ohledem na vývoj týkající se "nejlepších dostupných technologií" budou členské státy zavádět strategie, včetně vhodných opatření, pro postupnou adaptaci existujících podniků na nejlepší dostupné technologie, při zohlednění zejména technických parametrů podniků.

Směrnice je obecně považována za rámcovou. Vzhledem k deklarativní formě směrnice[∇] nevyplývají pro členské státy EU jednoznačné povinnosti a způsob i šíře zavádění směrnice i výklad termínů je poměrně volný - termíny nejlepší dostupná technologie a nadměrné náklady nejsou definovány! Tato skutečnost je důležitá: bez návazné legislativní úpravy, která by specifikovala záměry uvedené ve směrnici, je míra jejího výkladu a její aplikace závislá na interpretaci a rozhodnutí kompetentních institucí jednotlivých států.

V intencích této směrnice mají BATNEEC následující "vlastnosti":

Tab. 1: BATNEEC & Směrnice 84/360/EEC

Složky životního prostředí	ovzduší: SO ₂ a další sloučeniny síry, NO _x a další sloučeniny dusíku, CO, organické látky, zejména uhlovodíky (kromě methanu), těžké kovy a jejich sloučeniny, prach - azbest, skelná a minerální vlákna, chlór a jeho sloučeniny, fluor a jeho sloučeniny.
Sektor	průmyslové podniky dle kategorií v příloze I Směrnice
Technická podpora	není

Směrnice 88/609/EEC

Termín BATNEEC nalezneme rovněž ve směrnici 88/609/EEC týkající se omezení určitých vzdušných polutantů z velkých průmyslových spalovacích komplexů (Council Directive 88/609/EEC of 24 November 1988 on the limitation of emissions of certain pollutants into the air from large combustion plants).

V úvodu této Směrnice je uveden odkaz na výše popsanou směrnici 84/360/EEC s tím, že velké průmyslové spalovací komplexy jsou jednou z vyjmenovaných kategorií průmyslových podniků (84/360/EEC příloha I), a dále odkazy na články 8 a 13 směrnice 84/360/EEC.

I ve směrnici 88/609/EEC je zdůrazněna nutnost zohlednit odpovídající technická a ekonomická omezení, aby bylo možné se vyhnout nadměrným nákladům. BATNEEC ani v této směrnici nejsou konkrétněji definovány a lze říci, že jsou chápány zcela v rámci Směrnice 84/360/EEC.

Tab. 2: BATNEEC & 88/609/EEC

Složky životního prostředí	ovzduší SO ₂ , NO _x , prach
Sektor	velké průmyslové spalovací komplexy
Technická podpora	Není

[∇] dovolujeme si upozornit na nutnost pozorného vnímání textu Směrnice

Na základě dostupných informací a diskusí s pracovníky Ministerstva životního prostředí ČR, Centra čistší produkce, AEA Technology, DHV Praha a Dpt. of Industrial Installation and Environmental Technology, EC, Brusel neexistují jiné významné legislativní dokumenty zohledňující BATNEEC, přičemž se obě uvedené právní normy zmiňují o tzv. best available technologies, t.j. nejlepších dostupných **technologiích**, vždy se zdůrazněním citlivého přístupu k dopadům požadavků povolovacího řízení na ekonomickou situaci podniku podléhajícího povolovacímu řízení (NEEC - not entailing excessive costs).

3.1.2 Velká Británie - definice BATNEEC jako BAT_{ques}NEEC (techniky)

Jak již bylo konstatováno, v právních normách EU jsou BATNEEC použity ve smyslu nejlepších dostupných technologií nevyvolávajících nadměrné náklady. Praktickou metodickou pomoc podnikům podléhajícím povolovacímu řízení poskytla dle zjištění autorů tohoto materiálu pouze Velká Británie a Irsko. Tyto země pojem BATNEEC interpretovaly a využily při tvorbě legislativních opatření ochrany životního prostředí.

Ve Velké Británii byl termín BATNEEC postupně rozšířen tak, aby se netýkal pouze nejlepší dostupné technologie v ochraně ovzduší před znečišťujícími látkami, ale zahrnoval obecně nejlepší dostupné techniky v ochraně životního prostředí před znečišťujícími látkami.

Národní Zákon o ochraně životního prostředí z roku 1990 (EPA - Environmental Protection Act) v části jedna zavádí dva systémy kontroly znečištění: LAPC (Local Air Pollution Control), z kterého vyplývají pravomoci na úrovni místní správy, a IPC (Integrated Pollution Control), který poskytuje pravomoci příslušným Agenturám životního prostředí. Oba systémy se týkají povolování (autorizace) provozu podniků (Anglie, Wales, Skotsko).

Zákon o ochraně životního prostředí (EPA) a návazné právní dokumenty formulují tři důležité pojmy:

- BATNEEC, ve smyslu nejlepší dostupná technika
- BPEO (Best Practicable Environmental Option - nejlepší proveditelná alternativa z pohledu životního prostředí)
- specifické podmínky podniku.

Při povolovacím řízení je povolovací orgán povinen při posuzování použít BATNEEC a BPEO, vždy ale s přihlédnutím ke specifickým podmínkám podniku. Nastavení celého systému v oblasti legislativní vyvolalo potřebu blíže definovat jednotlivé termíny a uvést celý systém do praxe - nabídnout pracovníkům příslušných povolovacích orgánů i těch, kteří podléhají povolovacímu řízení, návody a doporučení nejen k tomu, jak se zhostit povinností vyplývajících z legislativy, ale zejména jak přispět k ochraně životního prostředí při zachování ekonomické stability podniku.

Výsledkem je pro jednotlivé typy provozů průmyslových sektorů (Nařízení SI 1990 No. 472) existence tzv. Guidance Notes (příruček), jejichž prostřednictvím Agentura životního prostředí (Anglie) vyjadřuje svůj názor na to, co považuje za nejlepší dostupnou techniku nevyvolávající nadměrné náklady pro daný provoz a jaká je očekávaná úroveň koncentrací

znečišťujících látek dosažitelná těmito technikami. Průmyslu i dalším stranám je dána dostatečná možnost pro vyjádření názorů, námitek a doporučení.

Obsahem příruček jsou:

- a) provozy, které v daném sektoru podléhají Zákonu o ochraně životního prostředí (IPC)
- b) důvody, proč dané provozy podléhají Zákonu /IPC
- c) látky, které by mohly z každého provozu unikát a poškozovat životní prostředí
- d) nejdůležitější látky, které podléhají kontrole, např. prach, sloučeniny síry
- e) limity platné pro množství vypouštěných látek, přičemž se zohledňuje úroveň, které lze dosáhnout použitím technik vhodných pro daný proces
- f) podrobnosti o technikách, které jsou dostupné pro průmysl k omezení úniků specifikovaných látek do životního prostředí

Informace o nákladech na techniku a ekonomice odpovídajícího průmyslového sektoru jsou doplňovány během revizí příruček.

Sektory, jichž se příručky (BATNEEC) týkají, jsou:

- výroba paliv a spalovací procesy
- výroba a zpracování kovů
- zpracování silikátů
- chemický průmysl
- likvidace a recyklace odpadů
- ostatní

Příručky slouží jako pomocné materiály, spolu s dalšími dokumenty (např. Integrated Pollution Control - A Practical Guide), pro konzistentní určování BATNEEC a BPEO. Poskytují jasné informace o emisních limitech a jejich kontrole, o skladování a zacházení s materiály, o zacházení s odpadními plyny, o likvidaci odpadních, apod.

V konkrétních podmínkách Velké Británie má proto termín BATNEEC širší význam, není omezen pouze na znečištění ovzduší.

Tab. 3: BATNEEC & Velká Británie

Složky životního prostředí	ovzduší, voda, půda, odpady (likvidace)
Sektor	dle Nařízení (SI 1990 No. 472)
Definice BAT-NEEC	T jako technika
Technická podpora	příručky (Guidance Notes)

Pozn.: politika Irska je obdobná politice Velké Británie, i v této zemi jsou dostupné příručky týkající se BATNEEC.

3.1.3 BATNEEC a ostatní členské státy EU

V ostatních zemích EU nebyl aplikován přístup, který zvolila Velká Británie a Irsko, tedy využití BATNEEC (ať již ve smyslu technologií či technik) jako jasně specifikovaného

nástroje pro kontrolu znečištění. Nejsou tedy dostupné ani materiály obdobné příručkám existujícím ve Velké Británii a Irsku.

Nelze však říci, že by určité principy odpovídající BATNEEC nebyly v národních zákonech i při praktické kontrole znečištění životního prostředí využívány. Pro doplnění uvádíme krátkou charakteristiku příslušné legislativy v Německu a Finsku.

Německo

V roce 1990 novelizovaný federální zákon o prevenci znečištění (BundesImmissionschutzgesetz, BImSchG) v části pět definuje pro provozy podléhající povolení následující povinnosti: provozovatel se musí vyvarovat poškození životního prostředí; musí zavést opatření pro prevenci poškození životního prostředí; musí se vyvarovat vzniku odpadů a podpořit využívání interně vyrobené energie ve vlastním zařízení.

Požadavky zákona do značné míry odpovídají obecným závazkům, které nyní definuje Směrnice o IPPC.

Finsko

Systém kontroly znečištění životního prostředí byl poplatný složkovému přístupu. Na základě zákona o ochraně ovzduší (č. 67/1982) a následných vyhlášek jsou provozovatelům, kteří mohou způsobit znečištění ovzduší, vymezeny obecné povinnosti. Systém kontroly je založen na stanovených emisních standardech pro elektrárny a na povolovacím řízení. V průběhu povolovacího řízení musí příslušný orgán aplikovat princip "nejlepší technologie".

Vzhledem k zaměření této kapitoly je vhodné i zmínit zákon o ochraně zdraví, který požaduje pro některé činnosti povolení (např. většinu průmyslových podniků). Prověřuje se např. technologie, emisní standardy, kvalita surovin a paliv. Vznášejí se požadavky na využití moderní technologie. Nicméně znění zákona neodpovídá BAT - technika.

Zákon o odpadech má v sobě rovněž zakotven prvek 'povolování k činnosti'. Celý systém povolování je zastřešen zákonem o povolovací proceduře - Environmental Permit Procedure Act, 735/1991, povolení jsou však vydávána pro jednotlivé složky životního prostředí.

Nově připravený zákon o ochraně životního prostředí zohledňuje Směrnici o IPPC.

3.2 Nejlepší dostupné techniky (BAT) podle IPPC

Termín BAT v tomto případě znamená (obdobně jako v britské interpretaci BATNEEC) "nejlepší dostupné techniky", nicméně má mnohem širší rámec.

Ze zcela jasného vymezení jednotlivých výrazů (viz dále), tj. "nejlepší", "dostupná" a "technika", kdy definice "dostupná" obsahuje ekonomické hledisko, čímž je do BAT vtažen termín NEEC - nevyvolávání nadměrných nákladů, by se mohlo zdát, že BAT je roven BATNEEC. Tento závěr by však byl mylný, protože BAT se podle směrnice o IPPC váží k mnohem širší škále povinností/činností i hodnotících hledisek.

3.2.1 Definice BAT

Pro účely směrnice o IPPC[◇]

'best available techniques' shall mean the most effective and advanced stage in the development of activities and their methods of operation which indicate the practical suitability of particular techniques for providing in principle the basis for emission limit values designed to prevent and, where that is not practicable, generally to reduce emissions and the impact on the environment as a whole:

'techniques' shall include both the technology used and the way in which the installation is designed, built, maintained, operated and decommissioned,

'available' techniques shall mean those developed on a scale which allows implementation in the relevant industrial sector, under economically and technically viable conditions, taking into consideration the costs and advantages, whether or not the techniques are used or produced inside the Member State in question, as long as they are reasonably accessible to the operator,

'best' shall mean most effective in achieving a high general level of protection of the environment as a whole.

In determining the best available techniques, special consideration should be given to the items listed in Annex IV;

"nejlepšími dostupnými technikami" se rozumí nejúčinnější a nejpokročilejší stádium vývoje činností a jejich provozních metod, které ukazují praktickou vhodnost určitých technik zpravidla jako základu pro stanovení emisních limitů, jejichž smyslem je předejít vzniku emisí, a pokud to není možné, emise snížit a omezit nepříznivý dopad na životní prostředí jako celek:

“techniky” zahrnují jak používané technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, budováno, udržováno, provozováno a vyřazováno z činnosti,

“dostupnými” technikami se rozumí ty techniky, která byly vyvinuty v měřítku dovolujícím jejich zavedení v příslušném průmyslovém sektoru za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, ať již tyto techniky jsou nebo nejsou v příslušném členském státě používány či vyráběny, pokud jsou provozovateli rozumně dostupné,

“nejlepší” znamená nejúčinnější z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku;

při určování nejlepší dostupné techniky je třeba věnovat zvláštní pozornost hlediskům uvedeným v příloze IV;

Definici BAT tak, jak je uváděna ve směrnici, lze rozdělit na dvě části. Úvodní část považujeme spíše za deklarativní, poněvadž při snaze „přiřadit“ definici praktický význam vyplývající z textu jako takového narazíme na těžko překonatelné problémy:

BAT - stadium vývoje činností. Nejúčinnější a nejpokročilejší stádium (stav, stupeň) vývoje činností a jejich provozních metod. Činnosti a jejich provozní metody ukazují praktickou vhodnost určitých technik zpravidla jako základu pro stanovení emisních limitů. Smyslem emisních limitů je předejít/omezení vzniku emisí – zabránit nepříznivým dopadům na životní prostředí jako celek.

Druhá část definice BAT, prostřednictvím osvětlení jednotlivých slov, umožňuje vytvořit si jasnou představu o významu tohoto pojmu. Na tomto místě bychom rádi zdůraznili

[◇] na tomto místě uvádíme vlastní překlad

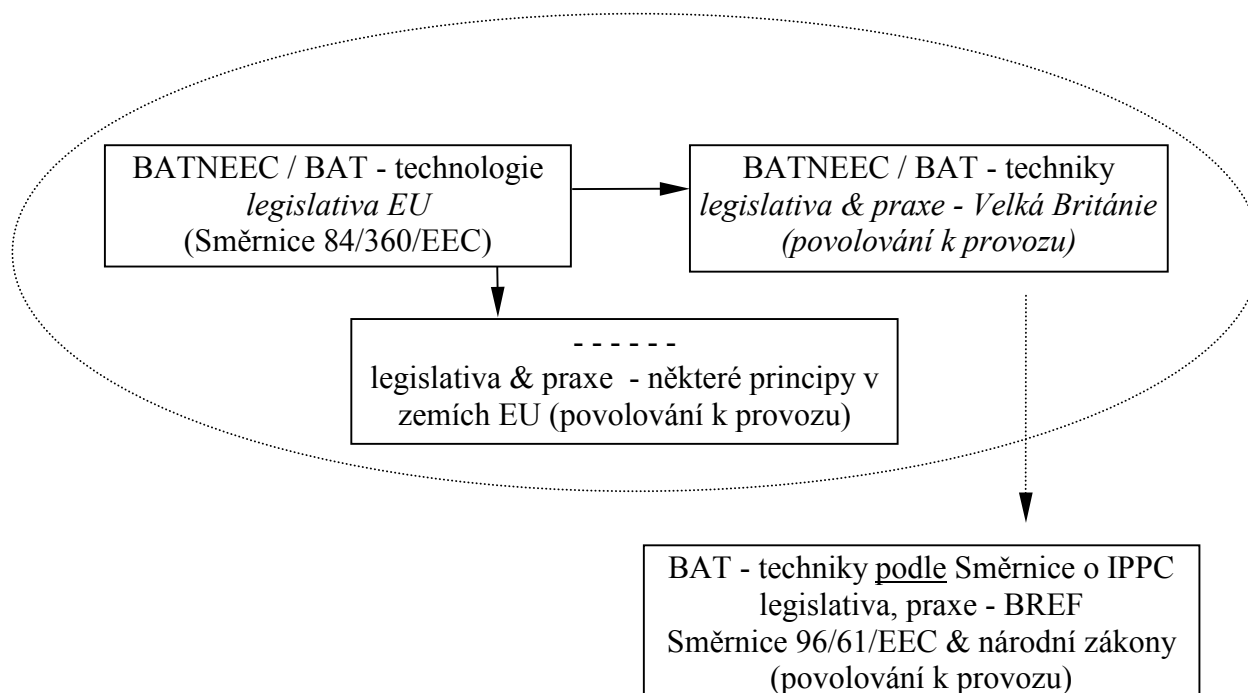
„dostupnost“, zejména ekonomické aspekty. Posuzování ekonomických parametrů (místní podmínky) je předjíráno již v **definici** BAT (nehledě na praktický výkon povolovacího procesu), proto jednostranně interpretované názory ve smyslu neúnosnosti koncepce BAT pro příslušná zařízení jsou bezpředmětné.

3.2.2 BATNEEC a BAT

Tab. 4: Porovnání BATNEEC a BAT

BATNEEC	BAT
<p>1. Původně se týkají jen emisí do ovzduší (směrnice EU 84/360/EEC a 88/609/EEC) a úzkého okruhu průmyslových činností.</p> <p>2. V britském (irském) pojetí se týkají znečištění ovzduší, vody, půdy, likvidace odpadů, případně dalších aspektů; platné pro celou řadu sektorů.</p>	<p>Komplexní pohled na dopady na životní prostředí. Důležitými faktory jsou přiměřenost nákladů dosaženým přínosům a uplatnění principů prevence a předcházení vzniku škodlivých dopadů na životní prostředí:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ využitím nízkoodpadových technologií ♦ využitím méně nebezpečných látek ♦ recyklací a regenerací produkovaných látek a odpadů ♦ používáním ověřených procesů a technologií ♦ využíváním technického pokroku <p><u>Pozornost je třeba také zaměřit na:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ povahu, objem a účinky emisních látek ♦ datu uvedení do provozu ♦ času potřebnému pro zavedení BAT ♦ spotřebě a vlastnostem surovin a energetické účinnosti procesu ♦ bezpečnosti zařízení ♦ přístupu veřejnosti k informacím

Obr. 1: BATNEEC a BAT

3.3 Referenční dokumenty BAT: BREF

3.3.1 Charakteristika

S pojmem BAT jsou svázány tzv. BREF (BAT Reference Documents), které by se měly stát vodítkem a nástrojem realizace směrnice o IPPC. Příprava BREF je v souladu s články směrnice o IPPC týkajícími se výměny informací a přílohou IV, v které jsou uvedeny kritéria pro stanovování BAT. Evropská komise má připravený víceletý pracovní program pro přípravu BREF (viz následující strana). Některé BREF jsou již zpracovány ve své konečné podobě (k dnešnímu dni 5), je však nutné říci, že práce mají zpoždění.

Referenční dokumenty nemají právní závaznost, jejich účelem není předepisovat konkrétní techniky a technologie, ale slouží k identifikaci takových technik a technologií, které jsou **obecně** v souladu s požadavky směrnice. Pokud pro daný sektor neexistují, integrované povolení se vydává na základě emisních limitů podle složkových zákonů či jiných právních předpisů.

Spolupráce průmyslu je při zpracovávání BREF nezbytná. Před oficiálním zahájením prací na BREF jsou představitelé příslušného průmyslového sektoru vyzváni k delegování svých expertů do pracovní skupiny (Technical Working Group). Průmysl rovněž poskytuje nezbytnou dokumentaci pro vypracování BREF.

3.3.2 Obsah BREF

Struktura BREF je jednotná, a ačkoliv při nahlédnutí do existujících BREF zjistíme, že podrobnost zpracování se liší, vždy se jedná o objemné dokumenty podrobně analyzující příslušný sektor/skupinu výrobních činností.

Úvodní kapitola dokumentu BREF je souhrnnou zprávou o stavu příslušného sektoru/skupiny výrobních činností v zemích EU a o technikách a technologiích používaných v příslušném sektoru. Jejím obsahem jsou statistická data, která porovnávají celkovou produkci sektoru za posledních 40 - 50 let v EU a ve světě, celkovou zaměstnanost v sektoru a počet zařízení v daném sektoru v jednotlivých členských státech.

Druhá kapitola BREF pojednává o používaných procesech a technikách v odvětví. Je to poměrně vyčerpávající část, zahrnující skladování a úpravu surovin před vlastní výrobou, včetně paliv, jsou-li třeba. Následuje popis používaných technologií, včetně fáze balení a distribuce.

Následuje část věnovaná současným hladinám spotřeby energií/produkce emisí. V úvodu jsou vyjmenovány hlavní problémové toky odpadů. Spotřeby jednotlivých druhů energií a surovin jsou vztaženy jak absolutně na jednotlivé druhy technologií, tak relativně na produkci výrobku. V oddílu věnovaném emisím jsou jmenovány hlavní emisní toky, jež by měly být brány v úvahu v rámci směrnice, s tím, že dále jsou tyto údaje rozvedeny dle jednotlivých druhů emisí. Je uveden také přehled emisních limitů v jednotlivých členských zemích, monitorování vznikajících emisí.

Tab. 5: První pracovní program Evropské komise pro přípravu BREFs (1999):

Rok	Ref. Číslo	Průmyslový sektor
1997	4	Železo a ocel
	9	Cement a vápno
	24	Papír/celulóza
	-	Chladicí systémy (horizontální)
1998	5	Zpracování železných kovů
	6,7	Zpracování a výroba neželezných kovů
	11	Sklo
	15	Chlorované uhlovodíky (PCB)
	25	Textil
	26	Zpracování kůží a kožek
	-	Monitoring emisí (horizontální)
1999	2	Rafinerie
	8	Zpracování železných kovů a slévárenství
	13	Organické chemikálie - výroba ve velkém měřítku
	16	Plynné a tekuté anorganické chemikálie - výroba ve velkém měřítku
	29	Intenzivní chov dobytka
	-	Emise ze skladování (horizontální)
	-	Nakládání s odpadními vodami a odpadními plyny v chemickém průmyslu
-	Ekonomické a vícesložkové aspekty	
2000	17	Anorganické pevné látky - výroba ve velkém měřítku
	27	Jatka a zařízení na zneškodňování nebo zhodnocování zvířecích těl a živočišného odpadu
	28	Potraviny a mléko
	1	Velká spalovací zařízení
2001	5a	Povrchové úpravy kovů
	12	Keramika
	14	Polymery
	20	Spalování nebezpečných odpadů
	30	Povrchové úpravy používající rozpouštědla
2002	18	Speciální anorganické látky
	19	Organické čisté chemikálie
	22	Nakládání s ostatními odpady (neklasifikovanými jako nebezpečné)
	23	Skládky

Další část BREF je věnována jádru celého přístupu - pojednává a popisuje techniky, které splňují kritéria nejlepších dostupných technik - BAT. Tyto techniky jsou zde označeny jako „techniky mající pozitivní vliv na emise vznikající během výroby“. Popis těchto technik (včetně spotřeby energií/surovin) zahrnuje jejich použitelnost, a tam, kde je to možné/vhodné, jejich emisní limity a výdaje nutné k jejich dosažení. Jsou rozlišovány např. techniky zaměřené na optimalizace procesů, výběr paliv/surovin, techniky na kontrolu jednotlivých druhů emisí (včetně krátkého popisu jednotlivých technik). Je nutné zmínit, že za emise se v tomto textu považuje produkce odpadů, dále hluk, ale i produkce pachu.

Předposlední část každého BREF je zaměřena na doporučení konkrétních technik a postupů. Bylo již řečeno, že cílem IPPC není poskytovat detailní návody s doporučením konkrétních technologií; takový postup by mj. odporoval pravidlům rovné hospodářské soutěže. Tato část dokumentu tedy podává charakteristiku technik, které jsou v daném odvětví na úrovni „BAT“, tzn. doporučuje techniky a technologie, které vedou ke snížení celkových produkovaných emisí, a to až úrovně požadované legislativou.

Poslední kapitola BREF pojednává o vyvíjených technologiích/technikách v daném odvětví. Je zde podán stručný přehled tématu spolu s předpokládanými redukcemi emisí/spotřeb energie, surovin, finančních prostředků, záboru půdy, atd. v důsledku zavedení nových technologií/technik na trh EU.

Úlohu BREF je možné vysvětlit např. na dokumentu pro výrobu železa a oceli. Postupně jsou podrobně popisována jednotlivá výrobní zařízení (koksovny, vysoké pece, sintrační a peletizační linky, ocelářské pece, pánve, kontilít aj.), materiálové toky a koeficienty pro vstupy a výstupy na jednotlivých zařízeních vztažené na jednotku výroby (např. tunu tekuté oceli), chemické složení vstupů a výstupů, interní a externí nakládání s odpady a potřebná koncová zařízení.

3.3.3 Implementace a použití BREF z hlediska Evropské komise

V této kapitole uvádíme stanovisko Direktoriátu Životní prostředí (DG Environment, Evropská komise, Brusel) k BREF respektive BAT.

Co je to BREF?

BREF je jedním z výsledků výměny informací o BAT. Poskytuje příslušným správním úřadům, dotčeným podnikům, veřejnosti a Komisi informace pro rozhodování; jejich cílem je řídit enviromentální výkonnost.

BREF není interpretací směrnice o IPPC, nedefinuje či nenahrazuje povinnosti a závazky stanovené legislativou, neobsahuje navrhované hodnoty pro emisní limity a nebere v úvahu místní podmínky.

Co jsou BAT?

BAT by měly být užívány jako benchmark (hodnoty pro porovnávání) při aktualizaci nepřekročitelných emisních limitů a standardů kvality životního prostředí.

BAT je dynamický proces; integrovaný přístup a definování BAT vedou k “trade-off” (kompromisnímu) rozhodování - členské státy a jejich kompetentní úřady jsou plně odpovědné za aplikaci tohoto rozhodování.

3.4 Informační systém o BAT

Tvorba informačního systému o BAT vychází z požadavku směrnice o IPPC, který se týká výměny informací. Informační systém o BAT je či bude, jak na mezinárodní, tak vnitřní úrovni jednotlivých států, rovněž logickým vyústěním zavedení směrnice o IPPC. Základem jsou zmíněné BREF.

S ohledem na skutečnost, že zavádění integrované prevence a omezování znečištění je novým procesem i v mnoha zemích EU, nelze v současné době hovořit o fungujícím informačním systému.

V dalším textu stručně popisujeme předpoklady, které by systém výměny informací (v podmínkách ČR) měl plnit, přičemž vycházíme z předběžné zprávy k projektu 'Návrh prováděcího předpisu k zákonu o IPPC a IRZ o systému výměny informací o referenčních dokumentech nejlepších dostupných technikách' zpracovaných společností AGSS, s.r.o.:

- kompatibilita systému se stávajícími zákonnými normami a standardními postupy;
- funkčnost systému i pro zajištění výměny informací ve zbývajících oblastech IPPC;
- funkčnost systému bez ohledu na právní statut či úpravu kompetencí jednotlivých zainteresovaných subjektů;
- institucionalizace - přímý vztah s centrálními orgány státní správy (z hlediska zveřejňování, využívání i autorizace informací), jasně definovaný systém odpovědností;
- otevřenost systému pro propojení s dalšími národními i zahraničními zdroji a systémy informací;
- otevřenost systému pro koncové uživatele - odbornou i laickou veřejnost;
- zabezpečení systému proti zneužití, zejména proti úniku chráněných informací a proti deformaci povinných informací;
- zabezpečení transferu zákonem stanovených ohlašovaných informací vůči dalším úřadům v rámci převzetí ohlašovací povinnosti úřadem integrované ochrany;
- zajištění odborné vnitřní i vnější supervize informací - rozlišení autorizovaných (ověřených) informací, informací předběžných a informací diskusního charakteru;
- zajištění expertní výměny informací - zpětné vazby mezi úřadem a odbornou veřejností;
- kontinuální aktualizace - „nepřetržitý provoz“;
- zahrnutí metodických, vzdělávacích a školicích aktivit;
- mnohavrstevný charakter systému (z hlediska způsobů přenosu a výměny informací i z hlediska formátu informací);
- dostatečné personální (odborné), technické i administrativní zázemí.

3.5 Vliv aplikace BAT na konkurenceschopnost

Projekt[◇] hodnotící dopady aplikace BAT na konkurenceschopnost byl pro potřeby Evropské komise a členských států zahájen v roce 1998, finální zpráva bude připravena v prosinci 2000. Metodologie hodnocení vlivu aplikace BAT byla vyvinuta a otestována na třech průmyslových sektorech: cementářský, papírenský a sektor neželezných kovů.

[◇] David Hitchens, Head of Department of Economics, The Queen's University of Belfast

3.5.1 Cíle projektu

- Identifikovat faktory ovlivňující náklady na zajištění souladu s BAT mezi podniky, dále identifikovat, zdali čisté náklady na zajištění souladu s BAT jsou systematicky ovlivňované podnikem a jinými faktory (stáří zařízení, produktivita, zkušenosti, velikost závodu, vlastnictví, přístup k financím, ...),
- identifikovat důležitost čistých nákladů na zajištění souladu s BAT ve vztahu k jiným faktorům ovlivňujícím konkurenceschopnost (povaha poptávky, povaha a stupeň konkurence, jiné klíčové faktory (cena pracovní síly, produktivita, kursy měn).

3.5.2 Předběžné výsledky

- procesně integrované investice mohou vést k lepším ekonomické a enviromentální výkonnosti;
- procesní optimalizace může být hlavním zdrojem zlepšení enviromentální výkonnosti;
- moderní závody a stáří technologie může být spojeno s lepší enviromentální a ekonomickou výkonností ve vztahu k BAT;
- závody s vyšší produktivitou se mohou přizpůsobit enviromentálním požadavkům efektivněji;
- rozdíly v rozsahu produkce mohou mít důležitý vliv na náklady enviromentální výkonnosti;
- kvalifikace a trénink ovlivňuje snadnost přijetí BAT - kapacita pro řešení problémů může mít vliv;
- zákazníci EU mohou ovlivnit enviromentální investice uskutečněné konkurenční firmou vně EU;
- předchozí legislativa ovlivňuje náročnost a rychlost zlepšování enviromentální výkonnosti;
- umístění v rámci EU se nezdá mít důležitý vliv na přijetí konkrétní BAT.

4. IPPC a sektor energetika

Na sektor **energetika** se vztahují obecné požadavky čl.3 směrnice:

- jsou účinně všechna vhodná preventivní opatření proti znečišťování, zejména využitím nejlepší dostupné techniky;
- nedochází k významnému znečišťování;
- předchází se vzniku odpadů v souladu se směrnicí Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975 o odpadech; jestliže odpady vznikají, jsou zhodnocovány anebo, pokud zhodnocení není technicky a ekonomicky možné, jsou zneškodňovány s vyloučením či omezením jakýchkoliv dopadů na životní prostředí;
- energie je využívána účinně;
- jsou přijata nezbytná opatření, která předcházejí výskytu havárií a omezují jejich následky;
- jsou přijata nezbytná opatření k tomu, aby po úplném ukončení činností bylo možné zabránit jakémukoliv riziku znečištění a bylo možné místo ukončeného provozu navrátit zpět do uspokojivého stavu.

4.1 Kategorie zařízení

Směrnice o IPPC se v sektoru energetika vztahuje na (zařízení uvedená v dodatku I směrnice):

- 1.1. Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném výkonu větším než 50 MW
- 1.2. Rafinerie minerálních olejů a plynu
- 1.3. Koksovací pece
- 1.4. Zařízení na zplyňování a zkapalňování uhlí

4.2 IPPC a spalovací zařízení

Z hlediska výroby energie má směrnice o IPPC dopad na kategorii 1.1 Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném výkonu větším než 50 MW. V podmínkách ČR se jedná jak o zdroje ČEZ, a.s., tak průmyslových podniků a tepláren.

Celkovou situaci v sektoru spalovacích zařízení lze charakterizovat následující tabulkou:

BREF	Meeting report [◇] , 02/2000
ČR	z hlediska IPPC: ☹ z hlediska ochrany ovzduší: ☺

Za důležité považujeme skutečnost, že se připravuje **nová** směrnice o spalovacích zařízeních, která navrhuje radikální snížení dosud platných limitů (nepřímý, ale důležitý dopad i vzhledem k IPPC).

[◇] tzv. meeting report je výstupem zahajovací schůzky technické pracovní skupiny (TWG)

4.2.1 BREF: Meeting report, 02/2000

Jak vyplývá z předcházející tabulky, v únoru letošního roku byly zahájeny práce na BREF - zahajovací schůzka, která proběhla v Seville. Ze zápisu zahajovací schůzky vyplývá následující (www.eippcb.jrc.es/pages/Factivities.htm):

- BREF bude pokrývat všechny konvenční elektrárny a spalovací zařízení používající konvenční paliva (předběžně uhlí, lignit, biomasu, rašelinu, kapalná a plynná paliva včetně vodíku a bioplynu).
- Obecně se BREF nebude týkat spalovacích zařízení používajících látky spojené s výrobou či meziprodukty a kapalná či plynná paliva (rafinerie), která nemohou být prodávána na trhu s palivy. Rovněž se nebude týkat zařízení, kdy je spalovací proces integrální součástí provozu, např. pece pro výrobu cementu.
- S ohledem na relativně značný počet spalovacích zařízení v EU používajících jako doplňkové palivo odpady (waste and recovered fuel), bude tato problematika v BREF zahrnuta.
- BREF bude zahrnovat i procesy se spalováním související (činnosti „před“ a „za“).
- Za důležitý aspekt při přípravě BREF se považuje účinnost zařízení.
- Z hlediska dopadů na životní prostředí se budou posuzovat emise do ovzduší, snížení emisí CO₂, emise do vody, spalovací meziprodukty a zbytky, hluk, radioaktivní látky, umístění nových zařízení.

4.2.2 Česká republika

Z hlediska IPPC není provedena, pokud je nám známo, analýza pro spalovací zařízení. Na druhou stranu spalovacím zařízením byla v minulosti věnována značná pozornost z pohledu ochrany ovzduší, což může přispět při formulování úkolů ve vztahu k IPPC.

Směrnice pojímá spalovací zařízení stejně jako ostatní zařízení, která budou podléhat povolovací proceduře. Některé specifické požadavky a případné „odlišnosti“ během povolovacího řízení (vyplývající z charakteru zařízení) jsou podmíněny jednak legislativním rámcem IPPC v ČR (existence zákona a prováděcích vyhlášek), jednak (ne)existencí příruček a podpůrných materiálů zaměřených na sektor ‘spalovací zařízení’.

Vyčerpávající analýza je mimo rámec tohoto produktu. Rádi bychom ovšem upozornili na projekt „Investiční a implementační strategie pro Směrnice EK v oblasti ovzduší“, který se v současnosti řeší pod vedením AEA Technology. Jedná se o rozsáhlý projekt financovaný z prostředků programu PHARE. Spalovacím zařízením je samozřejmě věnována patřičná pozornost včetně analýzy vztahu mezi požadavky na ochranu ovzduší a požadavky směrnice o IPPC.

Z údajů dostupných na internetové stránce ČEÚ je konzultační skupina pro spalovací zařízení reprezentována:

Ing Bohumil Kašpar
ČEZ a.s.,
Jungmanova 29,
111 18 Praha 1
Tel: (02) 2408 2316
E-mail: kaspab1.hsp@mail.cez.cz

Ing. Pavel Rejmon
ENERGOPROJEKT, a.s. Praha
Tel: (02) 41006231
Fax: (02) 41006239
E-mail: rejmon@egp.cz

Ing. Petr Štverák
ZVVZ Milevsko
Tel: (0368) 553101
Fax: (0368) 521002
E-mail: projekce@zvvz.cz

Ing. Marek Štejnár
ŠKODA Praha, a.s.
Tel: (02) 24396465
Fax: (02) 24396585
E-mail: marek.stejnar@skodaned.cz

Pro potřeby Ministerstva životního prostředí probíhá ověřování databáze zařízení, na která se budou vztahovat požadavky směrnice o IPPC. Tuto databázi vede a průběžně aktualizuje Český ekologický ústav, na jehož internetové adrese si mohou provozovatelé ověřit, zda byli do této databáze zařazeni (www.ceu.cz/IPPC).

Tab. 6: Stav 09/2000 (internetová stránka ČEÚ)

Kategorie zařízení	Celkem	Ověřeno	Neověřeno
Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném výkonu větším než 50 MW	176	78	98

Tab. 7: Stav k 29.11.2000 (internetová stránka ČEÚ)

Kategorie zařízení	Celkem	Ověřeno	Neověřeno
Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném výkonu větším než 50 MW	176	120	56

4.3 Doporučení

Provedené odhady (vytipování), která odvětví mohou mít problémy s plněním požadavků IPPC, ukazují, že kategorie spalovacích zařízení zaujímá čelné místo (společně s chemickým průmyslem), což platí jak pro ČR, tak tuto skutečnost naznačují i zahraniční prameny.

Dopady IPPC na spalovací zařízení budou vymezeny samozřejmě pojetím BREF a nepřímo, ale velmi významně i legislativou z oblasti ochrany ovzduší, a to jak novým českým zákonem (dokončuje se), tak nově připravovanou směrnicí EU.

Doporučujeme proto pozorné sledování vývoje v oblasti spalovacích zařízení, zejména jejich provozovatelům či majitelům. Nové požadavky z oblasti legislativy životního prostředí mohou mít závažné dopady na technický provoz zařízení i odpovídající ekonomické aspekty.

5. IPPC a energetická účinnost

5.1 IPPC a energetická účinnost obecně

Podle článku 3 směrnice o IPPC provozovatel musí prokázat, že při provozu zařízení jsou mimo jiné:

- učiněna všechna vhodná **preventivní** opatření proti znečišťování, zejména využitím nejlepší dostupné techniky;
- energie je využívána **účinně**.

Zařízením se rozumí (dle definice směrnice) stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I, a jakékoliv další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dotčeném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.

S ohledem na definici „zařízení“ je tedy nutné se zabývat nejen energetickou účinností týkající se přímo ‘výrobní činnosti’, ale účinností v provozu jako celku. To znamená dbát na hospodárnou a efektivní výrobu a rozvod elektřiny a tepla i efektivní spotřebu energie (při vytápění budov, osvětlení, v elektrických pohony, atd.), využívání odpadního tepla, apod. Tento postup zajistí i požadovanou minimalizaci materiálových vstupů a minimalizaci tvorby emisí vznikajících při výrobě energie.

5.2 Energetická účinnost jako požadavek při stanovení BAT

Článek 2 směrnice o IPPC zahrnuje pod pojem 'technika' jak vlastní technologii, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, budováno, udržováno, provozováno a vyřazováno z činnosti.

Je zřejmé, že uplatněním BAT v daném zařízení jsou požadavky na účinné využívání energie v daném souboru výrobních činností splněny – BAT splňují (musí splňovat) kritéria energetické účinnosti a vysoká energetická účinnost přispívá k ochraně životního prostředí.

5.3 IPPC a energetická účinnost ve Velké Británii

S ohledem na skutečnost, že Velká Británie je průkopníkem v zavádění integrovaného povolování provozu (režim uplatňovaný v rámci Environmental Protection Act, 1990), dále uvádíme návrh Úřadu vlády pro životní prostředí a dopravu (obdobu našeho Ministerstva životního prostředí), jak naplnit požadavky a cíle směrnice o IPPC v oblasti energetické účinnosti.

Návrh schválila i Environmentální agentura a bude realizován, jakmile bude potvrzen vládou po vyjádření Evropské komise. Návrh doporučuje, aby požadavky v oblasti energetické účinnosti byly naplněny následujícím způsobem:

1. Veškerá zařízení, která podléhají ustanovením podle IPPC musí uplatňovat soubor definovaných základních opatření (baseline standards) energetické účinnosti, což bude regulováno příslušným kompetentním orgánem.
2. Veškerá zařízení, podléhající ustanovením směrnice o IPPC, musí navíc splňovat další požadavky na dosažení energetické účinnosti:
 - a. buď účastí v dobrovolných dohodách s vládou (Climate-Change Levy Agreement nebo Trading Agreement), týkajících se poplatků ze spalování uhlíku a obchodování s emisemi
 - b. nebo naplněním specifických požadavků pro daný provoz (installation-specific requirements), které budou stanoveny a kontrolovány kompetentním orgánem.

5.3.1 Základní kritéria/opatření (Baseline Standards)

Soubor navržených kritérií pro dosažení energetické účinnosti, se sestává ze základních nízkonákladových opatření ke zvýšení energetické účinnosti. Požadavky zahrnují

- uplatňovat postupy obecného energetického řízení
- pravidelně sledovat a oznamovat spotřebu energie a přímých úniků znečišťujících látek do jednotlivých složek životního prostředí
- uplatňovat efektivní postupy v provozování a údržbě zařízení a úsporné chování
- zavést konkrétní technická opatření a kontrolní prvky, jakými jsou např. izolace, těsnění, časové spínače a senzory
- aplikovat energeticky účinná opatření v budovách (vytápění, chlazení a osvětlení)
- vypracovat plán energetické účinnosti, který pro dané zařízení identifikuje specifická opatření ke zvýšení energetické účinnosti.

5.3.2 Provozy, které jsou smluvní stranou v Climate Change Agreement nebo Trade Agreement s vládou

Kromě základních kritérií a opatření, která musí být prokazatelně aplikována nebo plánována, zařízení podléhající IPPC musí:

- doložit, že jsou smluvní stranou v některé z uvedených dohod s vládou
- upozornit regulátora okamžitě na případná nedodržení podmínek těchto dohod nebo ukončení takové dohody

5.3.3 Ostatní provozy

Pokud příslušné zařízení, podléhající IPPC, vlastní provozovatel, který je smluvní stranou v některé z uvedených dohod s vládou a neplní tuto dohodu, nebo provozovatel, který se těchto dohod neúčastní, pak bude povolovací orgán stanovovat také energeticky úsporná opatření nad rozsah definovaný v základních kritériích. Přitom bude vycházet z plánu energetické účinnosti, předloženého provozovatelem.

Pro doplnění uvádíme stanovisko britské vlády k požadavku Směrnice o IPPC o efektivním využívání energie: Splnění tohoto požadavku se bude realizovat prostřednictvím příslušného povolení k provozu (specifického pro daný provoz!) na základě seznamu technologií a postupů zajišťujících nákladově efektivní energetickou účinnost. Zpracováním materiálu (seznamu) jsou pověřeni konzultanti z oboru energetika při Úřadu vlády pro životní prostředí a dopravu.

5.4 IPPC a energetická účinnost v ČR

Uplatnění požadavku na účinné využívání energie je v případě ČR obzvláště důležité, protože její hrubá spotřeba primárních energetických zdrojů je v porovnání se státy EU vyšší a vzhledem ke struktuře energetických zdrojů má za následek i vysokou hodnotu množství emisí skleníkových plynů (CO₂, atd.) na obyvatele.

Z toho vyplývá i zvýšená odpovědnost ČR za snahu o celkové snížení emisí. Strategie ochrany klimatického systému[◇] zdůrazňuje nutnost věnovat pozornost omezování emisí zejména v období modernizace průmyslu a během transformačního procesu ekonomiky.

Snížení nákladů na energii se stane jedním z nezbytných předpokladů udržení konkurenceschopnosti českého průmyslu zejména v době, kdy cenová hladina energetických vstupů dosáhne evropské úrovně. Udržení konkurenceschopnosti průmyslu je jednou z priorit Národního rozvojového plánu ČR pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti, kterou přijala vláda ČR.

V souvislosti s přípravou na zavedení směrnice o IPPC v České republice se budou hledat způsoby, jak stanovit požadavky kladené na provozovatele a jak ulehčit práci povolovacímu orgánu při hledání nejvhodnějšího řešení pro dané zařízení, a to i v oblasti energetické účinnosti. Stejně jako u ostatních požadavků směrnice, budou tato řešení jednak obecná, jednak specifická - v jednotlivých odvětvích i u jednotlivých provozů.

Návrh pro ČR, jak postupovat u jednotlivých typů zařízení v oblasti energetické účinnosti, v současné době neexistuje. Nicméně je zřejmé, že pro provozovatele i pro Regulatora bude vhodné připravit metodickou pomoc, jak energetickou účinnost hodnotit. Bylo by vhodné stanovit určité standardy užití energie i příslušné indikátory znečištění (viz kapitola 5.3).

V tomto ohledu by v ČR mohl být využit výstup projektu, v rámci kterého byl během uplynulých dvou let vypracován nástroj, který je využíván poradenskou sítí České energetické agentury, při řešení energetických konceptů a potenciálně i při provádění energetických auditů – **“Katalog opatření pro snížení energetické náročnosti”** (dále Katalog opatření), vypracovaný konsorciem firem pod vedením SRC International CS (spolu s March Consulting, SEVEN, RAEN a ORTEP).

Elektronická verze Katalogu opatření v sobě integruje několik propojených databází, z nichž hlavními jsou databáze technických opatření a databáze nástrojů pro podporu realizace těchto opatření. Katalogové listy opatření obsahují nejen popis a parametry opatření, ale i základní výpočty a vyhodnocení přínosů realizace opatření pro životní prostředí a stanovení ekonomické efektivity opatření. Katalogové listy nástrojů obsahují mimo popisu také vyhodnocení vhodnosti jejich realizace podle řady kritérií. Mimo databázi katalogových listů opatření a nástrojů obsahuje Katalog také další databáze parametrů, na kterých je závislé vyhodnocení ekonomické efektivity opatření a přínosy pro životní prostředí.

V konečné podobě je v Katalogu technických opatření celkem 942 opatření a v Katalogu efektivních nástrojů celkem 87 nástrojů.

[◇] Strategie ochrany klimatického systému Země v České republice

Při zavádění směrnice o IPPC by bylo možné využít Katalog opatření pro tvorbu **podpůrného** dokumentu k energetické účinnosti při výrobě i spotřebě tepla a elektřiny v průmyslových podnicích následujícím způsobem:

- *Katalog opatření jako databázový systém* - Katalog opatření po doplnění vhodnými katalogovými listy může sloužit jako rozsáhlý databázový a informační systém, který by státní orgány i provozovatelé mohly využít při povolovacím řízení;
- *Katalog opatření jako nástroj pro porovnávání jednotlivých opatření* - Katalog umožňuje nejen poskytovat uživateli seříděné informace obsažené na jednotlivých katalogových listech, ale především díky své softwarové nadstavbě i provádět propočty ekonomické efektivity realizace jednotlivých opatření s využitím různých ekonomických kritérií. To umožňuje provádět vzájemné porovnání efektivity jednotlivých opatření, a tím posuzování ekonomické náročnosti jejich realizace.

6. IPPC a územní energetické koncepce

Možnosti uplatnění integrované prevence a omezování znečištění při zpracování územních energetických koncepcí je částečně determinováno formou a rozsahem územní energetické koncepce samé.

Pod územní energetickou koncepcí lze chápat v závislosti na velikosti území:

- energetickou koncepcí jakožto **strategický dokument** (formulování energetické politiky, dlouhodobých cílů, způsobů řízení, atd.) v intencích prováděcího předpisu k Zákonu o hospodaření energií;
- energetickou koncepcí jakožto **energetický plán**; operační dokument prostřednictvím něhož je možné realizovat příslušné cíle v oblasti energetické účinnosti a ve kterém jsou specifikovány opatření, nástroje a zdroje pro dosažení cílů, možnosti monitorování výsledků atd.;
- technicko-ekonomickou studii (zásobování energií určitého území); může se jednat o (před)projektovou přípravu.

V praxi často vznikají dokumenty, které nemají charakter pouze jedné z výše uvedených kategorií a jednotlivé prvky se vzájemně prolínají. Nicméně je zřejmé, že energetické hospodářství daného území musí fungovat mimo jiné v mezích vymezených legislativou.

Při zpracování energetické koncepce se posuzuje strana spotřeby energie a strana dodávky energie respektive výroba energie, analyzuje se energetická účinnost, a s tím spojená míra znečišťování životního prostředí, v tomto případě ovzduší. Prováděcí předpis pro tvorbu územních energetických koncepcí stanoví, že při tvorbě koncepce musí být respektovány předpisy ČR a EU.

Legislativa z oblasti životního prostředí je jednotícím prvkem, který i přes rozdílnost formy a rozsahu koncepcí musí být zohledněn.

V oblasti životního prostředí zahrnuje nová legislativa EU vztahující se k energetickému hospodářství legislativní nástroje definované

směrnicí 96/62/EC o hodnocení a řízení kvality vnějšího ovzduší a směrnicí 99/30/EC týkající se limitních hodnot pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, prachové částice a olovo ve vnějším ovzduší,	imise
směrnicí 96/61/EC o IPPC, která na dotčeném území bude regulovat provoz určitých zařízení.	emise [◇]

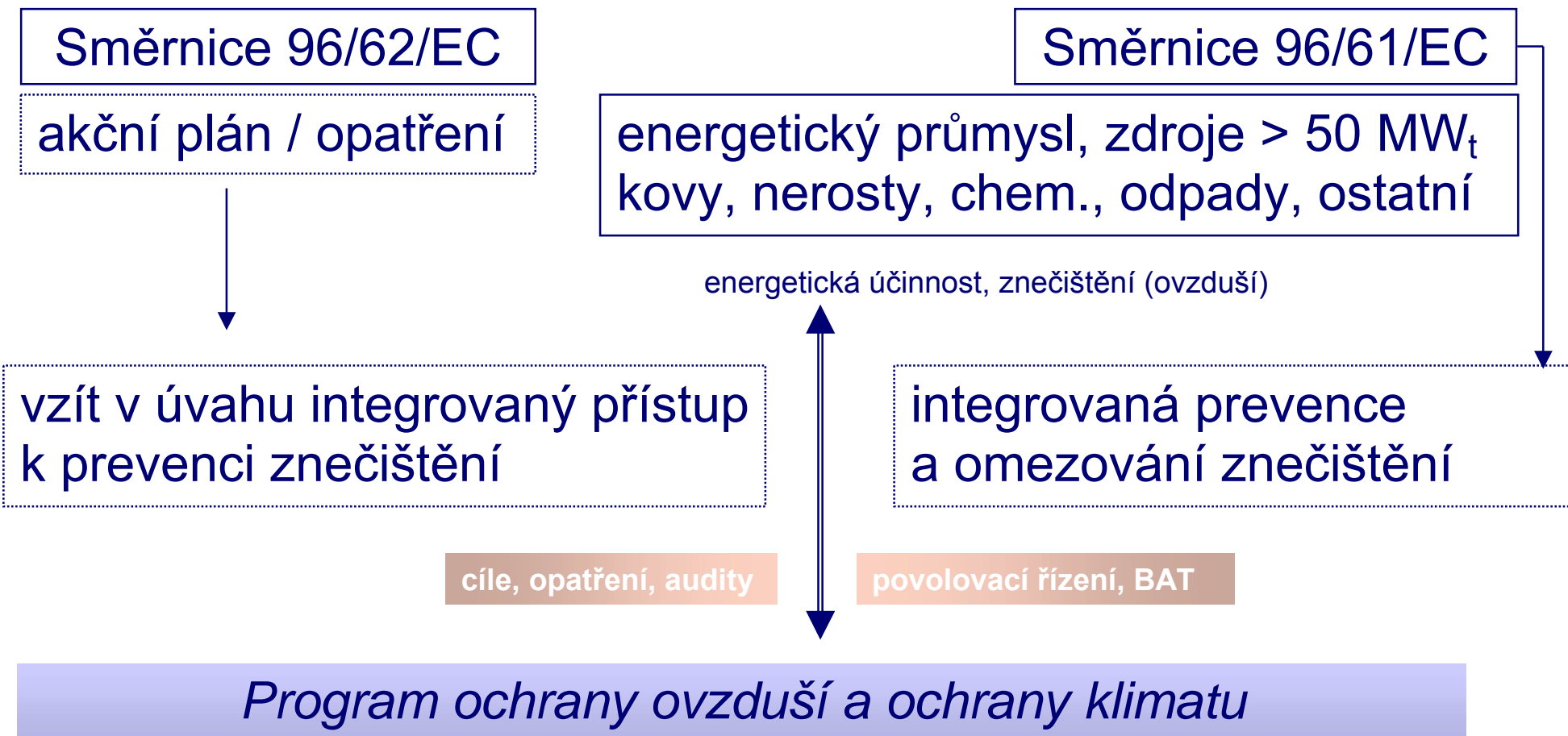
[◇] Emisní limity definované předchozími směrnicemi (a tedy i směrnicí 84/360/EHS o znečištění ovzduší z průmyslových závodů a 88/609/EHS, týkající se provozů s instalovaným tepelným výkonem vyšším než 50 MW, vč. jí definovaných výjimek) se stávají součástí směrnice o IPPC, pokud nebylo stanoveno jinak.

Na straně 34 je uvedeno schéma, které naznačuje vazbu mezi rámcovou směrnicí 96/62/EC a 96/61/EC.

Požadavky výše uvedených směrnic budou v rámci harmonizace legislativy ČR s legislativou EU začleněny do příslušných právních předpisů (návrh zákona o ochraně ovzduší o ozónové vrstvy Země, návrh zákona o integrované prevenci a omezování znečištění a integrovaném registru znečišťování).

Pro řešitele energetické koncepce to znamená, že je nutné zohlednit požadavky ochrany ovzduší s vědomím integrovaného přístupu k ochraně životního prostředí, tj. ochrany životního prostředí jako celku:

- Při tvorbě dokumentu strategického charakteru se posouzení imisního zatížení příslušného území kombinuje s analýzou zdrojů znečištění (produkce emisí), přičemž cílem je návrh cílů a nástrojů vedoucích ke zlepšení (zvýšení energetické účinnosti, snížení negativního vlivu na životní prostředí). Na tomto místě by si zpracovatel energetické koncepce měl být vědom, jaké požadavky vyplývají z integrované prevence a omezování znečištění a která zařízení na daném území budou ustanovením budoucí právní normy v ČR podléhat; v těchto zařízeních bude IPPC nástrojem pro realizaci ekonomicky efektivních energeticky úsporných opatření.
- Při tvorbě dokumentu s rysy technicko-ekonomické studie respektive při návrzích týkajících se konkrétního zařízení spadajícího pod IPPC (zdroj nad 50 MW_t; konkrétní podnik, kterým se zpracovatel energetické koncepce zabývá) je nutné zohlednit integrovanou prevenci a omezování znečištění, bez slučitelnosti s požadavky integrované prevence by navrhované řešení (opatření, projekt) nemohlo být realizováno.

Směrnice 96/62/EC

akční plán / opatření

Směrnice 96/61/EC

energetický průmysl, zdroje > 50 MW_t
kovy, nerosty, chem., odpady, ostatní

energetická účinnost, znečištění (ovzduší)

vzít v úvahu integrovaný přístup
k prevenci znečištění

integrovaná prevence
a omezování znečištění

cíle, opatření, audity

povolovací řízení, BAT

Program ochrany ovzduší a ochrany klimatu

7. IPPC a energetický management

Řízení lze chápat jako ovlivňování subjektů za účelem dosažení stanovených cílů.

Možnosti uplatnění integrované prevence a omezování znečištění v rámci energetického managementu lze v souvislosti se zaměřením tohoto materiálu spatřovat ve dvou základních rovinách:

- Energetický management na úrovni měst a obcí (územní hledisko, vazba na územní energetické koncepce).
- Energetický management zařízení (podniku) spadajícího pod IPPC.

Při zavádění určitého systému řízení (environmentálního, energetického) se vždy jedná o jeho začlenění do obecných řídicích struktur, postupů, zvyklostí, atd. dané organizace. Takovýto systém se má stát integrální součástí chování subjektu, v ideálním případě není systém vnímán jako „přídavný“, ale jako běžná součást řízení.

Vazba energetického managementu k integrované prevenci a omezování znečištění je v obecné rovině jednoduchá. Energetický management jako takový naplňuje požadavky IPPC, jelikož je nástrojem zvyšování energetické účinnosti a snižování negativních vlivů na životní prostředí. Z hlediska integrovaného přístupu je nutné jen mít na paměti, že žádný z jednotlivých přístupů nesmí být nadřazován jinému, bez jejich vzájemného porovnání – požadavek na ochranu životního prostředí jako celku.

7.1 IPPC a energetický management na úrovni měst a obcí

V této kapitole jsou popsány souvislosti integrované prevence a omezování znečištění z hlediska energetického managementu území. V tomto případě považujeme **energetický management** za nedílnou součást výkonu veřejné správy, přičemž jej chápeme jako ovlivňování subjektů na daném území za účelem dosažení stanovených cílů v oblasti spotřeby a výroby energie. Praktická realizace energetického managementu tudíž spočívá na jednotlivých městech či obcích, které se na daném území nacházejí.

7.1.1 Motivace k energetickému managementu

Existují alespoň čtyři závažné důvody, proč by se měla správa měst a obcí zabývat otázkami spojenými s výrobou a spotřebou energie. Vyplynávají z následující odpovědnosti:

Tab. 8: Motivace k energetickému managementu

Obecná odpovědnost	Nutnost věnovat se otázkám energie v celém řetězci spotřeby, distribuce a výroby na úrovni měst a obcí vyplývá z obecné odpovědnosti představitelů veřejné správy za ochranu klimatu, podporu udržitelného rozvoje, za zdraví obyvatel, za realizaci státní politiky v jednotlivých oblastech (energetická politika, politika životního prostředí), atd.
Odpovědnost za ochranu životního prostředí	Výroba a spotřeba energie patří mezi činnosti, které přispívají nejvíce ke znečištění ovzduší. Proto by se mělo město/ obec těmito činnostmi zabývat a mělo by být pro své občany a pro subjekty na svém území iniciátorem efektivního využívání energie, protože dopady neefektivního užití počítuje m.j. ve zhoršení kvality ovzduší na svém území.
Odpovědnost finanční	Náklady na energii z obecního rozpočtu jsou zahrnuty v několika výdajových položkách a mnohdy, zejména ve větších městech, nejsou souhrnně vyčísleny. Přesná znalost a sledování těchto nákladů umožňuje efektivní hospodaření s veřejnými prostředky a usnadňuje finanční plánování obecních rozpočtů.
Odpovědnost právní	Výkon státní správy se opírá o zákony, z nichž řada se váže k výrobě a spotřebě energie a související ochraně životního prostředí před znečišťujícími látkami. Město/ obec je v mnoha případech dotčeným orgánem pro výkon státní správy a jeho zákonná zodpovědnost je zakotvena v příslušných právních normách.

7.1.2 Postavení města/obce ve vztahu k energetickému managementu a k IPPC

Město/obec má obecně ve vztahu ke spotřebě a výrobě energie následující postavení:

- Spotřebitel energie
- Výrobce/distributor energie
- Regulátor[◇]
- Iniciátor[▽]

Těmito rolmi je vymezen rozsah činností energetického managementu na úrovni měst a obcí. Z těchto rolí se k IPPC váže role:

- Výrobce/distributor energie
- Regulátor

Tab. 9: Úloha města ve vztahu k IPPC

Úloha města/ obce	Vazba na IPPC
Výrobce/ distributor	• zdroj nad 50 MW _t ve vlastnictví města > povolovací řízení
Regulátor	• účastník řízení o vydání integrovaného povolení, na jehož území je zařízení umístěno nebo má-li zařízení umístěné na jiném území prokazatelný vliv na životní prostředí daného území;

[◇] Regulátor: Město/obec má v návaznosti na rozsah delegovaných pravomocí zodpovědnost za přípravu a schválení územního plánu. Mezi nejdůležitější součásti územního plánu z hlediska energetiky patří zajištění vhodných koridorů pro liniové energetické sítě včetně jejich ochranných pásem a zajištění potřebných veřejně prospěšných staveb tvořících součást veřejně užívaných energetických systémů. Regulační úloha vyplývá také ze zodpovědnosti za výkon státní správy a jeho zákonná zodpovědnost v oblasti přenesené působnosti je zakotvena v příslušných právních normách.

[▽] Iniciátor: Město/obec jako významný odběratel energie svým chováním do jisté míry předurčuje i chování dodavatelů jednotlivých forem energie a působí na ostatní odběratele na svém území. Kromě kontroly a snižování vlastních nákladů mohou města pomoci i domácnostem a ostatním subjektům snížit platby za energii přípravou a iniciováním nejrůznějších informačních a osvětových akcí.

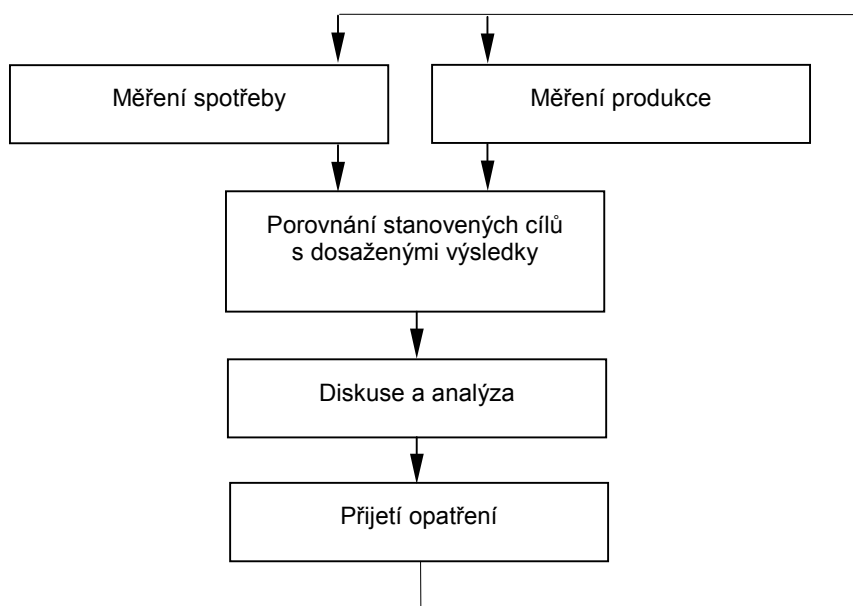
Vyjdeme-li z rolí města/obce a oblastí energetického managementu na úrovni města/obce, lze vazbu k integrované prevenci a omezování znečištění shrnout následovně:

Je-li město (obec) vlastníkem zdroje nad 50 MW_t, bude muset pro provoz svého tepelného zdroje získat povolení k provozu podle požadavků IPPC. Role regulátora znamená účast v řízení o vydání integrovaného povolení.

7.2 Energetický management zařízení spadajícího pod IPPC

7.2.1 Princip energetického managementu

Při určitém zjednodušení lze základní princip energetického managementu charakterizovat následujícím schématem:

Toto schéma se v zásadě neliší od schémat popisujících systémy environmentálního řízení či aplikace čistší produkce, filosofie přístupu je obdobná. Klíčovým faktorem je princip zpětné vazby, kdy celý systém – energetický management – představuje v podstatě nikdy nekončící posloupnost (spirálu) činností: monitoring – analýza – nápravná opatření, atd., která vede k neustálému zlepšování.

Z hlavní přínosy energetického managementu lze považovat

- koordinaci s dalšími systémy řízení
- úsporu nákladů za energie
- harmonizaci jednotlivých aktivit v rámci dosahování úspor energií
- potvrzení efektivity využívání energie, příležitost pro realizaci nápravných opatření
- dlouhodobou realizaci úsporných opatření
- snížení nákladů na výroby

- zkvalitnění účetnictví
- znalost reálných nákladů, často vede k projektům přinášejícím úspory
- zlepšení preventivní údržby
- zlepšení jakosti produkce
- snížení množství odpadů

7.2.2 Integrovaná prevence a energetický management

Z předcházejících kapitol je zřejmé, že majitel/provozovatel zařízení spadajícího pod IPPC bude prokazovat účinné využití energie. S ohledem na nutnost posouzení daného zařízení z hlediska dopadů na životní prostředí jako celek, nemusí být tato oblast v rámci povolovacího řízení tou nejpodstatnější. V konkrétních případech však Regulátor oblast účinného využívání energie může považovat za důležitou či dominantní.

Lze předpokládat, že Regulátor bude uplatňovat určité parametry při posuzování energetické účinnosti. Uvědomíme-li si, že požadavky na plnění takovýchto parametrů jsou pouze (podružnějším) nástrojem při hledání optimálního stavu ochrany životního prostředí – IPPC lze považovat za optimalizační proces – respektive stálého zlepšování, **energetický management pak představuje** (s ohledem na principy integrované prevence a omezování znečištění a skutečnost, že jednotlivé dílčí prvky vztahující se k dosahování vyšší energetické účinnosti integruje) **jeden z principiálních prostředků** naplnění cíle integrované prevence a omezování znečištění.

Prokázání existence životaschopného systému energetického managementu, stejně jako systémů environmentálního řízení nebo jakosti, aplikace čistší produkce, minimalizace odpadů, může být pro budoucího Regulátora dostatečným argumentem, kterým majitel/provozovatel zařízení prokáže splnění určité oblasti požadavků IPPC. Prokázání existence energetického managementu je (by mělo být) jednodušší a zejména levnější, než případné další specifické procedury povolovacího řízení.

8. Přílohy

8.1 Současná situace zavádění IPPC v ČR

8.1.1 Návrh zákona a povolovací proces

V současné době je připraven návrh paragrafového znění zákona o integrované prevenci a omezení znečištění a integrovaném registru znečišťování, jehož zpracování je v kompetenci Odboru strategií MŽP. Lze očekávat, že znění zákona bude s ohledem na charakter požadavků vyplývajících ze směrnice o IPPC předmětem bouřlivých diskusí.

Existence zákona samotného pro úspěšné zavádění integrované prevence nestačí, je nutné připravit celý systém zajišťující povolovací proces, tzn. zdroje finanční, lidské, materiální atd. Zatím okolo IPPC vzniká spíše více otázek, než odpovědí. Institucionální zabezpečení celého procesu je klíčovým prvkem a dle našeho názoru je tato skutečnost zatím podceňována.

8.1.2 Integrovaný registr

Ze zavedení integrované prevence a omezení znečištění vyplývají pro provozovatele zařízení poměrně rozsáhlé povinnosti informovat o dopadech své činnosti. Informace musí být veřejně a bezplatně přístupné.

Připravovaný registr v ČR se týká toxických a chemických látek a jeho základním cílem[◊] je shromáždit a široké skupině potenciálních uživatelů bezplatně zpřístupnit integrované informace o příspěvku vybraných zdrojů na znečištění v dané lokalitě. Pod integrovanými informacemi se rozumí dostatečně porovnatelné údaje o úhrnných ročních množstvích úniků a přenosů vybraných konkrétních škodlivých chemických sloučenin za jednotlivé zdroje do jednotlivých médií.

Dle informací Českého ekologického ústavu je integrovaný registr stále předmětem příprav. Nepochybně může sloužit jako dobrý zdroj informací i pro budoucího Regulatora.

8.1.3 Přehled existujících zpráv a metodických postupů

Dále uvádíme výčet existujících zpráv a metodických postupů týkajících se IPPC, které jsou k dispozici autorů této zprávy respektive na Ministerstvu životního prostředí.

- *Příručka ke směrnici Rady 96/61/EC (IPPC), MŽP; zpracováno Českým centrem čistší produkce / APES Ostrava, prosinec 1999*
- *Nejlepší dostupné techniky v chemickém průmyslu – shromažďování údajů, Techem, prosinec 1999*
- *Analýza zahraničních zkušeností a metodik vyhodnocení ekonomických dopadů převzetí technických předpisů a norem EU, Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví / European Public Policy Advisers (CZ), listopad 1997*
- *Development of Synthesis Reports for Approximation of EU Environmental Legislation, PHARE MC-112, č. 96-0863.00, leden 2000*

[◊] Integrovaný registr znečištění prostředí PRTR – efektivní nástroj snižování rizik zdrojů znečištění; Ing. Velek, RNDr. Piskač, Dr. Šuta

- *Metodika Environmentálního auditu dle požadavků Evropské unie a náklady na něj*, DHV ČR, s.r.o., prosinec 1999
- *Identification of Costs & Benefits Experienced in the EU; Implementation of the IPPC Directive and its Legal Enforcement in Hungary*, PHARE HUNGARY 9513-03-01-LOO2, duben 1999
- *Identification of Costs & Benefits Arising from the Introduction of IPPC in Hungary; Implementation of the IPPC Directive and its Legal Enforcement in Hungary*, PHARE HUNGARY 9513-03-01-LOO2, duben 1999
- *IPPC Approximation Assessment of Compliance Cost of Latvia*; Danish Environmental Protection Agency / Latvian Ministry of Environmental Protection and Regional Development, leden 2000
- *Důsledky směrnice o IPPC a koncepce BAT pro Českou republiku*, PHARE 96-0863.00 DISAE CR-107, 1996
- *Handbook on the Implementation of EC Environmental Legislation, The IPPC Directive*
- *BAT and Competitiveness*, D.Hitchens, přednáška (Department of Economics, The Queen's University of Belfast)
- *Compliance Costing for Approximation of EU Environmental Legislation in the CEEC*, Environment Policy Europe asbl, Brussels, duben 1997
- *The Czech Republic Complying with the European Union Environmental Directives*, The Poverty Reduction and Economic Management Unit, World Bank, 1999
- *Investiční strategie financování požadavků na zajištění implementace legislativy Evropského společenství v oblasti životního prostředí*, MŽP, listopad 1999
- *Pre-Accession Planning, The Water Sector in the Czech Republic*, DHV ČR, s.r.o.
- *Ekonomické dopady zavedení aproximované environmentální legislativy Evropské unie: Nakládání s odpady, přípravná studie*, PHARE CZ 9405-01-03-01, Environmental Management Office, s.r.o., březen 1998
- *Ekonomické dopady implementace legislativy pro aproximaci s legislativou Evropské unie v oblasti životního prostředí – O vzduší, přípravná studie*, MF a MŽP / Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku / VŠE Praha, 1998
- *Kvantifikace nákladů na splnění standardů životního prostředí požadovaných EU*, PPŽP 320/2/98 MŽP ČR, CEMC Praha, 1998
- *Analýza dopadů aproximace k legislativě ES*, MŽP, 2000
- *Rozbor ekonomiky podniku – posouzení vlivu nákladů souvisejících s ochranou životního prostředí na ekonomiku podniku*, autor VŠE, MŽP 2000
- *Evaluating the Costs of Implementing the European Commission's Proposed solvents Directive and the Scope for Using Economic Instruments*, Aspinwall / National Economic Research Associates, září 1996
- *BPEO - metodika odhadu nákladů pro podniky v režimu IPC (Anglie, Wales)*.
- *Náklady aproximace legislativy EU v zemích střední a východní Evropy*, Markandya A., překlad Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku, 1997

- *Ekonomické dopady zavedení zákona o prevenci průmyslových havárií, PAHR 9405-01-03, Aquatest – Stavební geologie, a.s., březen 1998*
- *Economic Impacts of implementing legislation which approximates EU environmental legislation – preparation study: Chemical Substances, PHARE CZ 9405-01-03-01, duben 1998*
- *Odhad nákladů na aproximaci legislativy ČR k legislativě EU v oblasti ochrany vod, Ing. Šedivý – vodohospodářské kalkulace a analýzy, listopad 1997*
- *Uplatnění směrnice 96/61/EC o integrované prevenci a kontrole znečištění v české legislativě, CEMC Praha, 1998*

8.2 Regulační proces ve Velké Británii (Anglie, Wales)

8.2.1 Povolování

Celá procedura začíná přípravou žádosti provozovatelem. Po obdržení žádosti Regulátor konzultuje s tzv. „statutory consultees“ – statutárními orgány. Po provozovateli je požadováno v co nejkratším čase zapojit do celého procesu veřejnost. Regulátor pak vydá či zamítne povolení k provozu.

Při přípravě žádosti je provozovatel povinen splnit řadu úkolů (je definováno, existence řady příruček).

8.2.2 Provoz zařízení

Obdrží-li provozovatel zařízení, na kterého se vztahuje IPPC, povolení k provozu, je povinen provádět monitorování takovým způsobem, aby mohl prokázat shodu s podmínkami povolení. Regulátor provádí vlastní šetření a má řadu vynucovacích prostředků. Podmínky povolení může Regulátor měnit na základě vlastního rozhodnutí nebo iniciace provozovatele. Regulátor musí revidovat povolení pravidelně nebo za okolností revizi si vyžadujících (výskyt vážného znečištění).

8.2.3 Konec provozu

Při ukončení provozu provozovatel podává žádost o zánik povolení. Žádost musí obsahovat zprávu o místě provozování (site report), v které jsou zejména uvedeny změny oproti stavu popsaném v site report pro účely vydání povolení. Provozovatel má opět definovanou řadu povinností. V případě, že je Regulátor přesvědčen o dostatečné kvalitě stavu daného místa, akceptuje odejmutí povolení provozovateli a vydá mu potvrzení. V opačném případě vydá stanovisko, že žádost byla odmítnuta.

8.2.4 Formuláře žádostí

PPC Regulations umožňují používání standardních formulářů žádostí o vydání, změně, převodu a zániku povolení. Pokud jsou takové formuláře k dispozici, provozovatel je musí vyplnit.

8.2.5 Klíčové prvky povolovacího procesu

Implementace IPPC respektive povolovací řízení vyžaduje od Regulátora (Regulátorů) a provozovatele řadu komplikovaných činností. Regulační proces i proces povolovací je ve Velké Británii velmi podrobně definován (vyhlášky, příručky, pomoc státu). S ohledem na rozsah a účel tohoto materiálu není účelné popsat všechny prvky britského systému a jejich vzájemné vazby. Dále jsou proto uvedeny skutečnosti z britské praxe, které zpracovatelé považují za důležité, nikoliv však vyčerpávající.

Proporcionalita

Očekává se, že Regulátor bude příslušné vyhlášky (týkající se zavedení IPPC) uplatňovat proporcionalně. S tím mimo jiné souvisí i určování **podmínek povolení** s ohledem na komplexnost zařízení a jím způsobených dopadů na životní prostředí.

Článek 9(8) Směrnice o IPPC umožňuje pro určité typy zařízení připravit obecná pravidla namísto posouzení místně specifických podmínek, avšak při dosažení stejné úrovně ochrany životního prostředí. Obecná pravidla – General Binding Rules – umožňují provozovateli nebýt posuzován „místně“. Rozhodnutí o typu přístupu je však opět předmětem jednání mezi Regulátorem a provozovatelem.

Stanovení / interpretace BAT

V britském pojetí je na „dostupnost“ techniky nazíráno ze dvou hledisek:

- Jaká je rovnováha mezi náklady a přínosy? To znamená, že technika může být odmítnuta jako BAT, pokud náklady daleko nevyváží environmentální přínosy.
- Může provozovatel zavést (získat) techniku? Ta nemusí být obecně používána, stačí, aby byla pouze pilotním příkladem s tím, že její zavedení je pro provozovatele bez rizik. Není potřeba existence konkurenčního trhu (s technikou) a nezáleží na původu techniky (lokalita).

Základní principy pro stanovení BAT by měly být stejné:

- identifikace možností (variant)
- odhad vlivu na životní prostředí (variant)
- ekonomické aspekty

8.2.6 Institucionální zabezpečení ve Velké Británii (Regulátoři)

Celý regulační proces ve Velké Británii je institucionálně zabezpečen Agenturami životního prostředí a místní správou, přičemž Agentury jsou představitelem státní správy. V Anglii a Walesu se jedná o Environmental Protection Agency for England and Wales (EPA), ve Skotsku o Scottish Environmental Protection Agency (SEPA) a v Severním Irsku o Northern Ireland Environment and Heritage Service (NIEHS).

Anglie a Wales

Zařízení spadající do části A(1) reguluje Agentura.

Zařízení spadající do části A(2) jsou regulovány místní správou na příslušné úrovni - zpravidla okresní a v případě velkých měst správou měst; Agentura může stanovit emisní limity pro vodu. Nicméně místní správa je vždy jedním ze statutárních orgánů (konzultace), pokud je Regulátorem Agentura, a naopak. Navíc Agentura i místní správa spolupracují při povolovacím řízení.

Zařízení z části B jsou regulovány místní správou, odborné zázemí (např. vydávání příruček) je zajišťováno UK Department of the Environment, Transport and The Regions (obdoba MŽP).

Skotsko

SEPA je zodpovědná za zařízení spadající pod části A(1), A(2) i B, jelikož místní správa ve Skotsku nemá porovnatelné funkce s místní správou Anglie a Walesu.

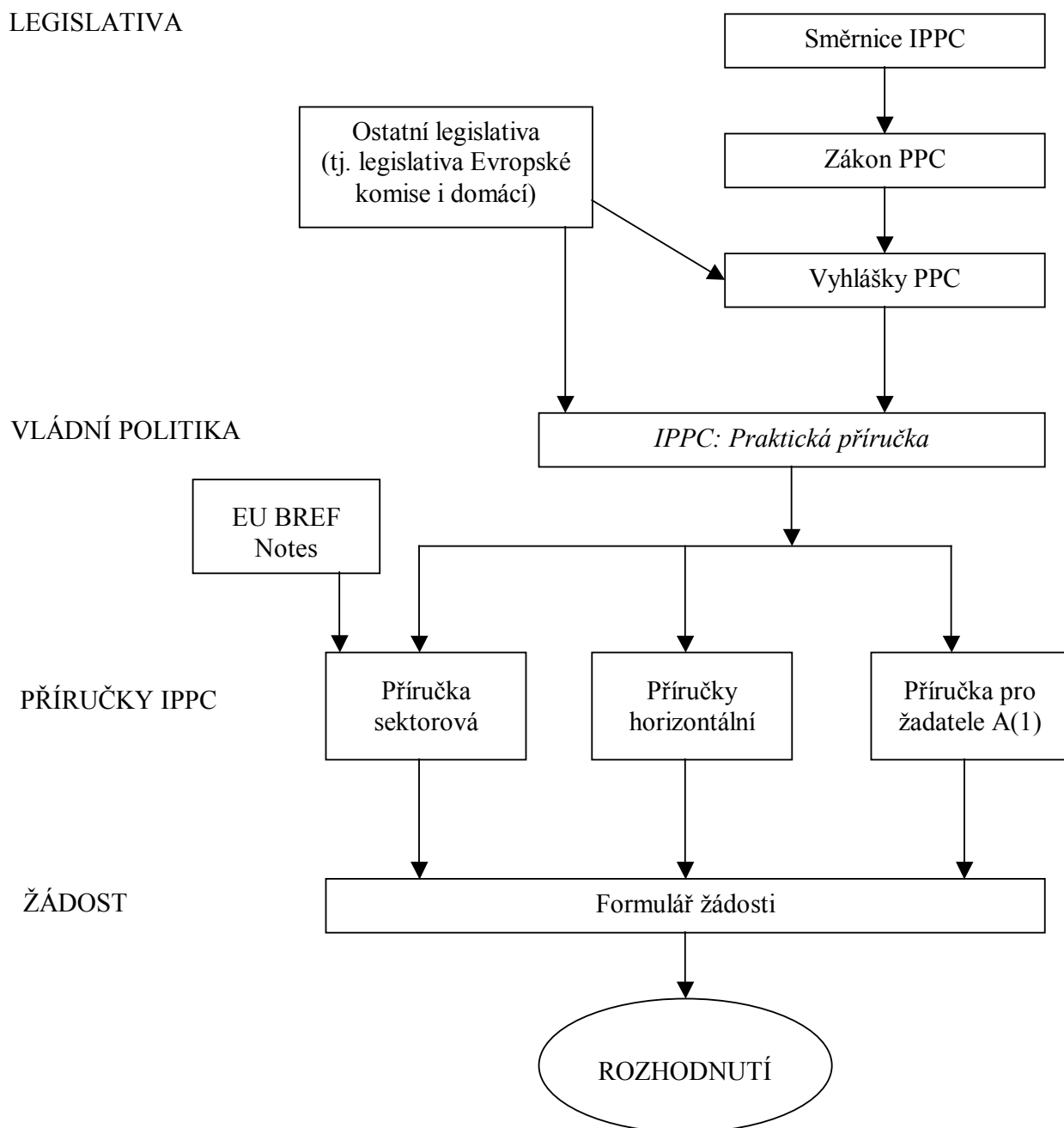
Severní Irsko

V Severním Irsku zatím nebyl systém IPPC implementován, v současnosti platí systém Industrial Pollution Control obdobný starému systému IPC v Anglii, Walesu a Skotsku. NIEHS reguluje zařízení kategorie A a B, místní správa kategorií D (minimální riziko znečištění).

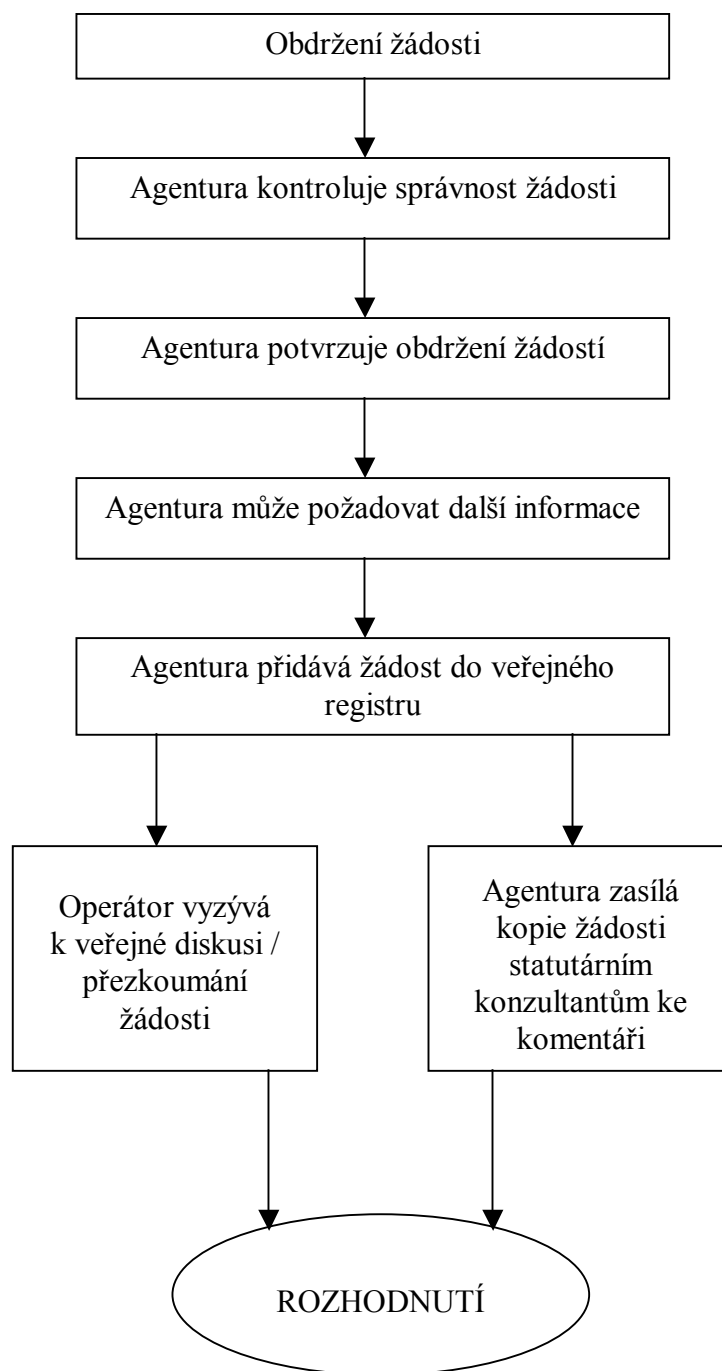
Obr. II: Kdo reguluje koho, jak, kdy?

Who Regulates Who?	How?	When?	
	Part A (1) - Emissions to Air, Land and Water	Required to complete full PPC permit.	Existing installations brought in at sector phase-in date.
	Part A (2) - Emissions to Air, Land and Water Regulated by Local Authority, except that the Agency may specify emission limits or values with regard to emission to water	Required to complete full PPC permit.	One year after the sector's A1 phase-in date.
 LOCAL AUTHORITY D.C	Part B - Emissions to Air	'Deemed' PPC Application; no further information required.	Phased in "at a suitable point after 2000".

Obr. III: Struktura obecného rámce regulačního procesu IPPC pro žadatele A(1) – Anglie a Wales

Obr. IV: Postup Agentury při povolovacím procesu

8.3 Překlad textu směrnice o IPPC

**SMĚRNICE RADY 96/61/ES
ze dne 24. září 1996
o integrované prevenci a omezování znečištění**

Council Directive of 24 September 1996 concerning integrated pollution prevention and control (96/61/EC)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl.130s odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ¹,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru²,

v souladu s postupem stanoveným v článku 189c) Smlouvy³,

vzhledem k tomu, že cíle a principy politiky životního prostředí Společenství, které byly vytyčeny v článku 130r) Smlouvy, spočívají zejména v prevenci, snižování a pokud možno úplném vyloučení znečištění, přičemž prioritou mají zásahy prováděné přímo u zdroje znečištění, a v zajištění šetrného hospodaření s přírodními zdroji, v souladu s principem "znečišťovatel platí" a s principem prevence znečištění;

vzhledem k tomu, že Pátý akční program pro životní prostředí považuje integrovaný přístup ke kontrole znečištění za prioritní součást úsilí o dosažení trvalejší rovnováhy mezi lidskou činností a společensko-hospodářským rozvojem na jedné straně a přírodními zdroji a regenerační schopností přírody na straně druhé; hlavní rysy tohoto programu schválila Rada a zástupci vlád členských států, kteří se sešli na zasedání Rady, svým usnesením ze dne 1. února 1993 o programu činnosti Společenství ve vztahu k životnímu prostředí a udržitelnému rozvoji⁴,

vzhledem k tomu, že uplatnění integrovaného přístupu ke snižování znečištění vyžaduje zásah na úrovni Společenství a přizpůsobení a doplnění těch právních předpisů Společenství, které se týkají prevence a omezování znečištění z průmyslových závodů;

vzhledem k tomu, že směrnicí Rady 84/360/EHS z dne 28. června 1984 o boji proti znečišťování ovzduší průmyslovými závody ⁵ byl zaveden obecný rámec pro požadavek, aby jakákoliv činnost, související s provozem či podstatnou úpravou zařízení

¹ Úř. věst. č. C 311, 17.11.1993, s. 6 a Úř. věst. č. C 165, 1.7.1995, s. 9

² Úř. věst. č. C 195, 18.7.1995, s. 54.

³ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 14. prosince 1994 (Úř. věst. š. C 18, 23.1.1995, s. 96), Společné stanovisko Rady ze dne 27. listopadu 1995 (Úř. věst. C 87, 25.3.1996, s. 8) a Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 22. května 1996 (Úř. věst. č. C 166, ze dne 10.6.1996).

⁴ Úř. věst. č. C 138, 17.5.1993, s.1.

⁵ Úř. věst. č. L 188, 16.7.1984, s. 20. Tato směrnice byla naposledy pozměněna směrnicí 91/692/EHS (Úř. věst. č. L 377, 31.12.1991, s. 48).

průmyslového charakteru, která mohou působit znečištění ovzduší, byla vázána podmínkou předem uděleného povolení;

vzhledem k tomu, že směrnicí Rady 76/464/EHS ze dne 4. května 1976 o znečištění způsobovaném některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství⁶ byl zaveden požadavek udělení povolení k vypouštění těchto látek;

vzhledem k tomu, že ačkoliv existují právní předpisy Společenství, které se vztahují k boji proti znečišťování ovzduší a k prevenci či minimalizaci vypouštění nebezpečných látek do vody, chybí dosud srovnatelné předpisy Společenství usilující o prevenci či minimalizaci emisí do půdy;

vzhledem k tomu, že rozdílné přístupy k omezování emisí do ovzduší, vody či půdy mohou spíše podporovat přenos znečištění mezi těmito jednotlivými složkami, než aby chránily životní prostředí jako celek;

vzhledem k tomu, že účelem integrovaného přístupu k omezování znečištění je zabránit emisím do ovzduší, vody a půdy i se zřetelem na nakládání s odpady všude tam, kde je to možné, a tam, kde to možné není, alespoň minimalizovat vznik odpadů, tak, aby bylo dosaženo vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku;

vzhledem k tomu, že tato směrnice vytváří všeobecný rámec pro uplatnění integrované prevence a omezování znečištění; vzhledem k tomu, že zároveň zakládá i opatření nezbytná k uplatnění integrovaného přístupu k prevenci a omezování znečištění, tak aby bylo dosaženo vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku; vzhledem k tomu, že integrovaný přístup k omezování znečištění přispěje k uplatnění principu udržitelného rozvoje;

vzhledem k tomu, že ustanovení této směrnice se nedotýkají ustanovení směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů určitých veřejných a soukromých projektů na životní prostředí⁷; vzhledem k tomu, že ani pokud je k udělení povolení nutné brát v úvahu ještě další informace či závěry získané podle ustanovení zmíněné směrnice, není uplatňování směrnice 85/337/EHS touto směrnicí nijak dotčeno;

vzhledem k tomu, že členské státy musí učinit nezbytné kroky zajišťující, aby provozovatelé průmyslových činností podle přílohy I jednali v souladu s obecnými principy vymezujícími určité základních povinnosti; vzhledem k tomu, že k tomu účelu postačí, jestliže příslušné orgány vezmou zmíněné obecné principy v úvahu při stanovování podmínek, na jejichž základě může být povolení uděleno;

vzhledem k tomu, že u již existujících zařízení musí být některá z opatření, přijímaných podle této směrnice, učiněna po určitém stanoveném období a jiná již od data účinnosti této směrnice;

vzhledem k tomu, že v zájmu účinnějšího a účelnějšího řešení problémů znečištění musí provozovatel brát v úvahu hlediska ochrany životního prostředí; vzhledem k tomu, že příslušná hlediska musí být sdělena příslušnému orgánu či orgánům, aby si tyto před udělením povolení mohly ověřit, že byla přijata všechna vhodná opatření k prevenci či

⁶ Úř. věst. č. L 129, 18.5.1976, s. 23. Tato směrnice byla naposledy pozměněna směrnicí 91/692/EHS.

⁷ Úř. věst. č. L 175, 5.7.1985, s. 40.

omezování znečištění; vzhledem k tomu, že podstatně odlišné postupy vyřizování žádostí o povolení by mohly vést k rozdílné úrovni jak ochrany životního prostředí, tak veřejné informovanosti; vzhledem k tomu, že žádosti o povolení podle této směrnice musí tudíž obsahovat určité minimální údaje;

vzhledem k tomu, že nejvyšší možné úrovně ochrany životního prostředí jako celku lze dosáhnout jen tehdy, budou –li postupy příslušných orgánů pro udělování povolení a jimi stanovené podmínky pro udělení povolení plně koordinovány;

vzhledem k tomu, že příslušný orgán či orgány budou moci udělit či pozměnit jakékoliv povolení pouze tehdy, budou-li přijata integrovaná opatření k ochraně ovzduší, vody a půdy;

vzhledem k tomu, že v povolení musí být zahrnuta všechna nezbytná opatření ke splnění podmínek, jimiž je povolení vázáno, tak, aby byla zajištěna vysoká úroveň ochrany životního prostředí jako celku; aniž by byl dotčen postup povolování, uvedená opatření se mohou stát i součástí všeobecných závazných požadavků;

vzhledem k tomu, že emisní limity, parametry či ekvivalentní ukazatele technického charakteru by měly být založeny na nejlepší dostupné technice, aniž by bylo předepsáno použití jediné určité techniky či technologie, a měly by brát v úvahu technické charakteristiky, geografickou polohu a stav životního prostředí v místě, kde se zařízení, jehož se povolovací proces týká, nachází; vzhledem k tomu, že ve všech případech musí být v podmínkách, na jejichž základě je udělováno povolení, obsažena i opatření k minimalizaci dálkového znečištění či znečištění překračujícího hranice států a zajištěna vysoká úroveň ochrany životního prostředí jako celku;

vzhledem k tomu, že je věcí členských států, aby stanovily, jakým způsobem je třeba vzít v úvahu technické charakteristiky dotyčného zařízení, jeho zeměpisnou polohu a stav životního prostředí v místě, kde se zařízení nachází;

vzhledem k tomu, že pokud určitá norma kvality životního prostředí vyžaduje splnění přísnějších podmínek, než jakých lze dosáhnout použitím nejlepší dostupné techniky, je zejména třeba, aby byly tyto mimořádné okolnosti zahrnuty do podmínek povolení, aniž by byla dotčena ostatní opatření, která mají být přijata v zájmu dodržení norem kvality životního prostředí;

vzhledem k tomu, že obsah pojmu “nejlepší dostupná technika” podléhá vývoji, zejména v souvislosti s technickým rozvojem, musí příslušné orgány tento vývoj sledovat nebo být o něm informovány;

vzhledem k tomu, že změny existujícího zařízení mohou být příčinou znečištění; vzhledem k tomu, že každá změna, která může působit ovlivnit životní prostředí, musí být proto oznámena příslušnému orgánu či orgánům; vzhledem k tomu, že podstatné změny zařízení musí být předem předmětem žádosti o povolení ve smyslu této směrnice;

vzhledem k tomu, že podmínky, pro něž je toto povolení udělováno, musí být pravidelně sledovány a v případě nezbytnosti i aktualizovány; vzhledem k tomu, že za určitých okolností mohou musí být tyto podmínky znovu přezkoumány;

vzhledem k tomu, že v zájmu informování veřejnosti o provozu zařízení a jejich potenciálních účincích na životní prostředí, jakož i k zajištění průhlednosti povolovacího procesu v rámci celého Společenství, musí mít veřejnost přístup k informacím, které se týkají jak žádostí o povolení nových zařízení, tak žádostí o povolení podstatných změn ještě před přijetím jakéhokoliv rozhodnutí, stejně jako k povolením samotným, k jejich aktualizacím a k příslušným údajům získaným monitorováním;

vzhledem k tomu, že za významný nástroj, který zejména umožní porovnávat činnosti působící znečištění v rámci celého Společenství, lze považovat pořízení soupisu hlavních emisí a jejich zdrojů; vzhledem k tomu, že tento soupis vypracuje Komise za pomoci řídicího výboru;

vzhledem k tomu, že získávání a výměna informací o nejlepší dostupné technice na úrovni Společenství pomůže vyrovnat technologickou nerovnováhu v rámci Společenství, přispěje k celosvětovému rozšíření limitních hodnot a metod používaných ve Společenství a napomůže členským státům při účinném provádění této směrnice;

vzhledem k tomu, že musí být pravidelně vypracovávány zprávy o provádění a účinnosti této směrnice;

vzhledem k tomu, že tato směrnice se vztahuje na zařízení s významným potenciálem znečišťování a tudíž i šíření znečištění přes hranice států; vzhledem k tomu, že žádosti o povolení nových zařízení nebo podstatných změn existujících zařízení s pravděpodobně významnými nepříznivými účinky na životní prostředí je třeba konzultovat se sousedními státy; vzhledem k tomu, že žádosti týkající se takových návrhů nových zařízení či podstatných změn existujících zařízení musí být přístupné veřejnosti těch států, které by pravděpodobně byly postiženy;

vzhledem k tomu, že se může projevit potřeba stanovit emisní limity pro určité kategorie zařízení či skupiny znečišťujících látek, na které se tato směrnice vztahuje, na úrovni Společenství; vzhledem k tomu, že takové emisní limity stanoví Rada v souladu s ustanoveními Smlouvy;

vzhledem k tomu, že ustanovení této směrnice platí, aniž by byla dotčena platnost těch ustanovení Společenství, která se vztahují na ochranu zdraví a bezpečnost při práci,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Účel a dosah

Účelem této směrnice je docílit integrované prevence a omezování znečištění vznikajícího v důsledku činností, které jsou uvedeny v příloze I. Směrnice stanoví opatření, která mají vyloučit anebo, pokud to není možné, snížit emise z výše zmíněných činností do ovzduší, vody a půdy, včetně opatření týkajících se odpadu, v zájmu dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku, aniž by byla dotčena směrnice 85/337/EHS a další příslušná ustanovení Společenství.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí :

“látkou” jakýkoli chemický prvek a jeho sloučeniny, s výjimkou radioaktivních látek ve smyslu směrnice 80/836/Euratom⁸ a geneticky modifikovaných organismů ve smyslu směrnice 90/219/EHS⁹ a směrnice 90/220/EHS¹⁰ ;

“znečištěním” lidskou činností přímo či nepřímo způsobené vniknutí látek, vibrací, tepla nebo hluku do ovzduší, vody nebo půdy, které může být škodlivé lidskému zdraví nebo nepříznivě ovlivnit kvalitu životního prostředí, které může vést ke škodám na hmotném majetku anebo omezit či narušit pohodu nebo omezit či zabránit jinému legitimnímu způsobu využití životního prostředí;

“zařízením” stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I, a jakékoliv další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dotčeném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění;

“existujícím zařízením” zařízení, které je v provozu, nebo zařízení, které bylo uvedeno do provozu podle právních předpisů platných před datem nabytí účinnosti této směrnice anebo je předmětem žádosti o vydání povolení řádně podané u příslušného orgánu, za předpokladu, že dotčené zařízení není uvedeno do provozu později než jeden rok od data účinnosti této směrnice;

“emisemi” přímé nebo nepřímé uvolňování látek, vibrací, tepla nebo hluku z bodových nebo rozptýlených zdrojů v zařízení do ovzduší, vody či půdy;

“emisními limity” hmota, vyjádřená pomocí určitých specifických parametrů, koncentrace anebo hladina určité emise, která během jednoho či několika časových období nemá být překročena; emisní limity mohou být též stanoveny pro určité skupiny, druhy či kategorie látek, zejména pro ty, které jsou uvedeny v příloze III;

emisní limity pro látky se za normálních okolností vztahují k bodu, kde emise zařízení opouštějí, bez ohledu na jakékoliv zředění při jejich zjišťování; v případě nepřímých výpustí do vody může být při určování emisních limitů pro příslušné zařízení vzat v úvahu čistící efekt čistírný vod, za předpokladu, že je zaručena odpovídající úroveň ochrany životního prostředí jako celku a že výsledkem není vyšší stupeň znečištění životního prostředí, a to aniž by byla dotčena směrnice 76/464/EHS nebo další směrnice, které ustanovení této zmíněné směrnice provádějí;

⁸ Směrnice Rady 80/836/Euratom ze dne 15. července 1980 pozměňující směrnice, které stanovují základní bezpečnostní normy pro ochranu zdraví veřejnosti a pracovníků před nebezpečím ionizujícího záření (Úř. věstník č. L 246, 17.9.1980, s. 1), ve znění směrnice 84/467/EHS (Úř. věst. č. L 265, 5.10.1984, s. 4).

⁹ Směrnice Rady 90/219/EHS ze dne 23. dubna 1990 o uzavřeném používání geneticky modifikovaných mikroorganismů (Úř. věst. č. L 117, 8.5.1990, s. 1), ve znění směrnice Komise 94/51/ES (Úř. věst. č. L 297, 18.11.1994, s. 29).

¹⁰ Směrnice Rady 90/220/EHS ze dne 23. dubna 1990 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do prostředí (Úř. věst. č. L 117, 8.5.1990, s. 15), ve znění směrnice Komise 94/15/ES (Úř. věst. č. L 103, 22.4.1994, s. 20).

“normou kvality životního prostředí” souhrn požadavků, které musí životní prostředí nebo jeho určitá část v daném čase splňovat a které jsou stanoveny právními předpisy Společenství;

“příslušným orgánem” úřední orgán či úřední orgány nebo instituce, které jsou podle zákonných ustanovení členských států odpovědné za plnění závazků vyplývajících z této směrnice;

“povolením” ta část nebo celé znění písemného rozhodnutí (anebo několik takových rozhodnutí), které uděluje oprávnění k provozu celého zařízení nebo jeho části, za předpokladu splnění určitých podmínek, jež zaručují, že zařízení vyhovuje požadavkům této směrnice; povolení se může vztahovat na jedno či několik zařízení anebo částí zařízení, pokud jsou tyto na stejném místě a provozované stejným provozovatelem;

(a) “změnou provozu” změna v povaze, funkci či rozsahu funkce zařízení, která může mít důsledky pro životní prostředí;

(b) “podstatnou změnou” změna provozu, která podle názoru příslušného orgánu může mít významné nepříznivé účinky na člověka nebo životní prostředí;

"nejlepší dostupnou technikou" nejučinnější a nejpokročilejší stádium vývoje činností a jejich provozních metod, dokládající praktickou vhodnost určité techniky jako základu pro stanovení emisních limitů, jejichž smyslem je předejít vzniku emisí, a pokud to není možné, alespoň tyto emise omezit a zabránit tak nepříznivým dopadům na životní prostředí jako celek :

“technikou” jak používaná technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, budováno, udržováno, provozováno a vyřazováno z činnosti,

“dostupnou” technika, která byla vyvinuta v měřítku dovolujícím její zavedení v příslušném průmyslovém sektoru za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek s ohledem na náklady a přínosy, ať již tato technika je nebo není v příslušném členském státě používána či vyráběna, pokud je provozovateli rozumně dostupná,

“nejlepší” nejučinnější technika z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku;

při určování nejlepší dostupné techniky je třeba věnovat zvláštní pozornost hlediskům uvedeným v příloze IV;

“provozovatelem” jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která zařízení provozuje nebo řídí, anebo, pokud to vyžadují vnitrostátní předpisy, na kterou byla přenesena rozhodující hospodářská pravomoc nad technickou funkcí zařízení.

Článek 3

Obecná pravidla vymezující základní povinnosti provozovatele

Členské státy přijmou nezbytná opatření k tomu, aby příslušné orgány zajistily provoz zařízení takovým způsobem, že:

- a) jsou učiněna všechna vhodná preventivní opatření proti znečišťování, zejména využitím nejlepší dostupné techniky;
- b) nedochází k významnému znečišťování;
- c) předchází se vzniku odpadů v souladu se směrnicí Rady 75/442/EHS ze dne 15. července 1975 o odpadech¹¹; jestliže odpady vznikají, jsou zhodnocovány anebo, pokud zhodnocení není technicky a ekonomicky možné, jsou zneškodňovány s vyloučením či omezením jakýchkoliv dopadů na životní prostředí;
- d) energie je využívána účinně;
- e) jsou přijata nezbytná opatření, která předcházejí výskytu havárií a omezují jejich následky;
- f) jsou přijata nezbytná opatření k tomu, aby po úplném ukončení činností bylo možné zabránit jakémukoliv riziku znečištění a bylo možné místo ukončeného provozu navrátit zpět do uspokojivého stavu.

Ke splnění ustanovení tohoto článku postačí, jestliže členské státy zajistí, aby příslušné úřední orgány vzaly při stanovení podmínek pro udělení povolení v úvahu obecné principy uvedené v tomto článku.

Článek 4

Povolení pro nová zařízení

Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, že žádné nové zařízení nebude provozováno bez povolení uděleného v souladu s touto směrnicí, aniž by byly dotčeny výjimky uvedené ve směrnici Rady 88/609/EHS ze dne 24. listopadu 1988 k omezování emisí určitých znečišťujících látek do ovzduší z velkých spalovacích zařízení¹².

Článek 5

Požadavky pro udělení povolení pro existující zařízení

Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, že příslušné orgány na základě povolení podle čl. 6 a 8, anebo na základě přezkoumání, případně aktualizace podmínek se postarají, aby existující zařízení bylo provozováno v souladu s požadavky článků 3, 7, 9, 10, 13, první a druhé odrážky čl. 14 a čl. 15 odst. 2, a to nejpozději do osmi let od data nabytí účinnosti této směrnice, aniž by byly dotčeny určité oborové předpisy Společenství. Členské státy přijmou nezbytná opatření k provedení ustanovení článků 1, 2, 11, 12, třetí odrážky čl. 14, čl. 15 odst. 1, 3 a 4, článků 16 a 17 a čl. 18 odst. 2 u existujících zařízení, počínaje datem nabytí účinnosti této směrnice.

¹¹ Úř. věst. č. L 194, 25.7.1975, s. 39, ve znění směrnice 91/692/EHS (Úř. věst. č. L 377, 31.12.1991, s. 48).

¹² Úř. věst. č. L 336, 7.12.1988, s. 1, směrnice ve znění naposled upraveném směrnicí 90/656/EHS (Úř. věst. č. L 353, 17. 12. 1990, s. 59).

Článek 6

Žádosti o povolení

Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, aby žádost o povolení podaná u příslušného orgánu obsahovala popis

- zařízení a jeho činností,
- surovin a pomocných materiálů, dalších látek a energie, která je v zařízení používána anebo jím produkována,
- zdrojů emisí ze zařízení,
- podmínek staveniště zařízení,
- charakteru a množství předpokládaných emisí ze zařízení do jednotlivých složek prostředí, jakož i významných účinků těchto emisí na životní prostředí,
- navrhované technologie a dalších metod, určených pro předcházení anebo, pokud to není možné, ke snížení emisí ze zařízení,
- opatření, je-li to nutné, k předcházení vzniku odpadů a ke zhodnocování odpadů, které v zařízení vznikají,
- dalších opatření plánovaných k dodržení obecných pravidel základních povinností provozovatele podle ustanovení článku 3,
- opatření plánovaných k monitorování emisí do životního prostředí.

Žádost o povolení musí též obsahovat shrnutí údajů, bez technických podrobností a odborných termínů, které jsou uvedeny výše pod jednotlivými odrážkami.

Pokud některý z požadavků tohoto článku splňuje informace podaná v souladu s požadavky směrnice Rady 85/337/EHS nebo bezpečnostní zpráva vypracovaná v souladu se směrnicí 82/501/EHS ze dne 24. června 1982 o nebezpečí vážných havárií u některých průmyslových činností¹³ anebo informace poskytnutá v souladu s jiným právním předpisem, je možné tuto informaci do žádosti zahrnout nebo ji k žádosti přiložit.

Článek 7

Integrovaný přístup k vydávání povolení

Členské státy přijmou nezbytná opatření k tomu, aby v případě, kdy se povolovací řízení účastní více než jeden příslušný orgán, byly podmínky pro udělení povolení a povolovací řízení plně zkoordinovány, a tímto způsobem byl zaručen účinný integrovaný přístup všech orgánů, které jsou pro toto řízení příslušné.

¹³ Úř. věst.č. L 230, 5.8.1982, s. 1, ve znění naposled upraveném směrnicí 91/692/EHS (Úř. věst. č. L 377, 31.12.1991, s. 48).

Článek 8

Rozhodnutí

Aniž by byly dotčeny požadavky stanovené vnitrostátními právními předpisy či právními předpisy Společenství, příslušný orgán udělí povolení obsahující podmínky, jejichž splnění zaručí, že zařízení vyhovuje požadavkům této směrnice; pokud tyto podmínky splněny nejsou, orgán odmítne povolení vydat.

Veškerá udělená povolení i povolení pozměněná musí obsahovat podrobné údaje o provedení opatření pro ochranu ovzduší, vody a půdy, jak ukládá tato směrnice.

Článek 9

Podmínky povolení

Členské státy zajistí, že v povolení budou uvedena všechna opatření nutná ke splnění úrovně ochrany životního prostředí jako celku prostřednictvím ochrany ovzduší, vody a půdy.

V případě nového zařízení nebo podstatné změny zařízení, na které se vztahuje článek 4 směrnice 85/337/EHS, je pro udělení povolení nutno vzít v úvahu i veškeré takto získané závažné informace či závěry učiněné podle článků 5, 6 a 7 zmíněné směrnice.

Povolení musí obsahovat emisní limity pro znečišťující látky, zejména pro látky uvedené v příloze III, které pravděpodobně budou emitovány z dotyčného zařízení ve významném množství, se zřetelem k jejich povaze a potenciálu přenosu z jedné složky do druhé (vody, ovzduší a půdy). V případě nutnosti bude povolení obsahovat i odpovídající požadavky na ochranu půdy a podzemní vody, jakož i opatření k nakládání s odpady, které v zařízení vznikají. Hodnoty limitů mohou být případně doplněny nebo nahrazeny ekvivalentními parametry nebo jinými technickými ukazateli.

U zařízení uvedených v příloze I pod bodem 6.6 musí stanovení emisních limitů podle tohoto odstavce brát v úvahu i praktická hlediska provozu zařízení těchto kategorií.

Aniž by byla dotčena platnost článku 10, musí emisní limity, jim obdobné parametry a jiné technické ukazatele, uvedené v odstavci 3, vycházet z nejlepší dostupné techniky, se zřetelem k technickým charakteristikám dotyčného zařízení, k jeho zeměpisné poloze a podmínkám životního prostředí v místě, kde se zařízení nachází, aniž by však bylo předepsáno použití jakékoliv konkrétní metody či technologie. Ve všech případech budou podmínky povolení obsahovat ustanovení týkající se minimalizace dálkového přenosu znečištění či znečištění překračujícího hranice států a zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku.

Povolení musí obsahovat vhodné požadavky týkající se monitorování výpustí, s uvedením podrobností metodiky a frekvence měření, postupu vyhodnocování a povinnosti předkládat příslušnému orgánu údaje nutné k ověření shody s povolením.

U zařízení uvedených v příloze I pod bodem 6.6 mohou být u opatření vztahujících se k tomuto odstavci brány v úvahu i náklady a přínosy těchto opatření.

Povolení musí obsahovat opatření pro případ situací odlišných od normálních provozních podmínek. Proto tam, kde existuje riziko poškození životního prostředí, musí být učiněna vhodná opatření týkající se spouštění, poruch, krátkodobých přerušení a definitivního ukončení provozu zařízení.

Povolení může též obsahovat dočasné výjimky z požadavků uvedených v odstavci 4, jestliže plán nápravných opatření, schválený příslušným orgánem, zaručuje splnění těchto požadavků do šesti měsíců a jestliže posuzovaný projekt vede ke snížení znečištění.

Povolení může obsahovat další zvláštní podmínky, jejichž splnění v rámci uplatnění této směrnice považuje členský stát či příslušný orgán za vhodné.

Aniž by byla dotčena povinnost uplatnit povolovací řízení podle této směrnice, mohou členské státy předepsat určité požadavky pro určité kategorie zařízení formou obecně závazných pravidel, místo zařazení těchto požadavků do podmínek jednotlivých povolení, a to za předpokladu, že bude zajištěn integrovaný přístup a odpovídající vysoká úroveň ochrany životního prostředí jako celku.

Článek 10

Nejlepší dostupná technika a normy kvality životního prostředí

Pokud určitá norma kvality životního prostředí vyžaduje dodržení přísnějších podmínek, než jakých lze dosáhnout použitím nejlepší dostupné techniky, je především nutno tato mimořádná opatření v povolení uvést, a to aniž by byla jakkoliv dotčena ostatní opatření, která mohou být v zájmu dosažení souladu s normami kvality životního prostředí uplatněna.

Článek 11

Vývoj nejlepší dostupné techniky

Členské státy zajistí, aby příslušný orgán sledoval vývoj nejlepší dostupné techniky nebo byl o něm informován.

Článek 12

Změny zařízení uskutečňované provozovatelem

Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, aby provozovatel vždy uvědomil příslušné orgány o jakýchkoli změnách odpovídajících definici v čl. 2 odst. 10 písm. a, které jsou v provozu zařízení plánovány. V případě nutnosti provedou příslušné orgány úpravu povolení anebo podmínek povolení.

Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, aby žádná podstatná změna v provozu zařízení odpovídající definici v čl. 2 odst. 10 písm. b, kterou provozovatel plánuje, se neuskutečnila bez povolení uděleného v souladu s touto směrnicí. Žádost o povolení a rozhodnutí příslušného orgánu se musí vztahovat na ty části zařízení a na ta hlediska uvedená v článku 6, které mohou být dotyčnou změnou ovlivněny. Příslušná ustanovení

článků 3 a 6 až 10 a čl. 15 odst. 1, 2 a 4 je uplatnit podle povahy určitého případu s nutnými drobnými změnami.

Článek 13

Přezkoumání a aktualizace podmínek povolení příslušným orgánem

Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, aby příslušné orgány pravidelně přezkoumávaly a v případě nutnosti aktualizovaly podmínky povolení.

Přezkoumání je nutno bezpodmínečně provést, jestliže

- znečištění působené zařízením je tak značné, že je nutné znovu prověřit emisní limity uvedené v povolení anebo do povolení zahrnout limity nové,
- podstatné změny v oblasti nejlepší dostupné techniky umožňují významně snížit emise bez vynaložení nadměrných nákladů,
- bezpečnost provozu zařízení nebo některé činnosti s tím spojené vyžadují, aby byla použita jiná technika či jiné metody,
- vyžadují to nová ustanovení právních předpisů Společenství anebo vnitrostátních právních předpisů.

Článek 14

Dodržování podmínek povolení

Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, aby

- provozovatel při provozu zařízení dodržoval podmínky povolení,
- provozovatel pravidelně informoval příslušný orgán o výsledcích monitorování výпустí a neprodleně oznámil jakoukoli událost nebo nehodu, která významně postihuje životní prostředí,
- provozovatelé zařízení poskytovali představitelům příslušného orgánu veškerou nezbytnou pomoc při jakékoliv inspekci zařízení, při odebírání vzorků a shromažďování veškerých potřebných informací, které jsou pro plnění povinností v rámci této směrnice pro inspektory nezbytné.

Článek 15

Přístup k informacím a účast veřejnosti na povolovacím řízení

Aniž by byla dotčena platnost směrnice Rady 90/313/EHS ze dne 7. června 1990 o svobodě přístupu k informacím o životním prostředí¹⁴, přijmou členské státy nezbytná opatření zajišťující, že žádosti o povolení nových zařízení nebo podstatných změn budou po přiměřenou dobu zpřístupněny veřejnosti, aby k nim bylo možné podat připomínky, dříve než příslušný orgán dospěje k rozhodnutí.

¹⁴ Úř. věst. č. L 158, 23.6.1990, s. 56.

Zmíněné rozhodnutí, obsahující alespoň kopii povolení, musí být též zpřístupněno veřejnosti, stejně jako jakákoliv následná změna tohoto rozhodnutí.

Výsledky monitorování výpustí ve smyslu podmínek pro vydání povolení podle článku 9, které jsou v držení příslušného orgánu, musí být rovněž zpřístupněny veřejnosti.

Komise na základě údajů předkládaných členskými státy zveřejní každé tři roky soupis hlavních emisí a zdrojů, které je způsobují. Formát a podrobnosti takto poskytovaných informací určí Komise v souladu s postupem stanoveným v článku 19.

V souladu se zmíněným postupem může Komise dále navrhnout opatření, která zajistí vzájemnou porovnatelnost a návaznost údajů emisní inventury podle prvního pododstavce a údajů z jiných registrů emisí a dalších zdrojů údajů o emisích.

Ustanovení odstavců 1, 2 a 3 platí s výhradou omezení stanovených v čl. 3 odst. 2 a 3 směrnice 90/313/EHS.

Článek 16

Výměna informací

S cílem umožnit výměnu informací přijmou členské státy nezbytná opatření, aby každé tři roky, poprvé do 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti této směrnice, předložily Komisi reprezentativní údaje vztahující se k limitním hodnotám, které stanovily pro určité kategorie činností podle přílohy I, a případně též informace o nejlepší dostupné technice, z níž byly zmíněné hodnoty odvozeny, především v souladu s ustanoveními článku 9. Navazující další zprávy pak tyto údaje doplní v souladu s postupy uvedenými v odstavci 3 tohoto článku.

Komise zorganizuje mezi členskými státy a v úvahu připadajícími odvětvími průmyslu výměnu informací o nejlepší dostupné technice, s ní souvisejícím monitorováním a též o vývoji v obou zmíněných oblastech. Výsledky této výměny informací Komise každé tři roky zveřejní.

Zprávy o provádění této směrnice a o její účinnosti v porovnání s jinými nástroji, které využívá Společenství k ochraně životního prostředí, budou sestavovány v souladu s postupem stanoveným v článku 5 a 6 směrnice 91/692/EHS. První zpráva se bude týkat období tří let od data nabytí účinnosti této směrnice podle článku 21. Komise předloží zmíněné zprávy Radě, v případě potřeby spolu s dalšími návrhy.

Členské státy zřídí nebo určí orgán či orgány odpovědné za výměnu informací podle ustanovení odst. 1, 2 a 3 a uvědomí o tom Komisi.

Článek 17

Účinky překračující hranice států

Jestliže si je členský stát vědom, že provoz určitého zařízení pravděpodobně bude mít významné nepříznivé účinky na životní prostředí jiného členského státu, anebo jestliže o to

požádá členský stát, který pravděpodobně bude takto významným způsobem postižen, předá členský stát, na jehož území byla podána žádost o povolení podle článku 4 nebo čl. 12 odst. 2, druhému členskému státu informaci poskytovanou podle článku 6, a to ve stejnou dobu, kdy ji zpřístupňuje svým občanům. Tato informace poslouží jako podklad pro jakékoliv nezbytné konzultace v rámci dvojstranných vztahů mezi těmito členskými státy na základě vzájemnosti a rovnoprávnosti.

V rámci svých dvojstranných vztahů členské státy zajistí, aby v případech uvedených v odstavci 1 byly žádosti po přiměřenou dobu též zpřístupněny veřejnosti členského státu, který pravděpodobně bude znečištěním postižen, aby takto bylo možno využít práva na podání připomínek předtím, než příslušný orgán dospěje k rozhodnutí.

Článek 18

Emisní limity Společenství

Na návrh Komise a v souladu s postupem předepsaným Smlouvou stanoví Rada emisní limity pro

kategorie zařízení uvedené v příloze I, s výjimkou skládek spadajících pod kategorie 5.1 a 5.4 zmíněné přílohy,

a

znečišťující látky uvedené v příloze III, u nichž byla shledána potřeba opatření na úrovni Společenství, a to zejména na základě výměny informací podle ustanovení článku 16.

Neexistují-li emisní limity Společenství stanovené podle této směrnice, je třeba pro provádění této směrnice za minimální emisní limity pro zařízení vyjmenovaná v příloze I považovat příslušné emisní limity, které jsou uvedeny ve směrnících vyjmenovaných v příloze II a v dalších právních předpisech Společenství.

Aniž by byly dotčeny požadavky této směrnice, Rada stanoví na návrh Komise technické požadavky pro skládky spadající do kategorií 5.1 a 5.4 podle přílohy I, a to v souladu s postupy předepsanými Smlouvou.

Článek 19

Postup při jednání výboru podle čl. 15 odst. 3

Komisi je nápomocný výbor složený ze zástupců členských států a jednoho zástupce Komise, který výboru předsedá.

Zástupce Komise předloží výboru návrhy opatření, která mají být přijata. Výbor vyjádří své stanovisko k návrhu ve lhůtě, kterou může předseda určit podle naléhavosti otázky. V případě rozhodnutí, která by měla přijmout Rada na návrh Komise, je pro vyjádření stanoviska výboru rozhodující většina předepsaná čl. 148 odst. 2 Smlouvy. Hlasy zástupců členských států ve výboru jsou váženy způsobem stanoveným ve zmíněném článku. Předseda nehlasuje.

Komise přijme navrhovaná opatření, pokud jsou v souladu se stanoviskem výboru.

Pokud navrhovaná opatření nejsou v souladu se stanoviskem výboru anebo k vyjádření stanoviska výboru nedojde, Komise neprodleně předloží návrh opatření, která mají být přijata, Radě. Rada rozhoduje kvalifikovanou většinou.

Jestliže Rada nerozhodne do tří měsíců od data, kdy jí byl návrh předložen, přijme navržená opatření Komise.

Článek 20

Přechodná ustanovení

Do doby, než budou příslušnými orgány přijata opatření požadovaná podle článku 5 této směrnice, platí v existujících zařízeních pro činnosti uvedené v příloze I ustanovení směrnice 84/360/EHS, ustanovení článků 3, 5, čl. 6 odst. 3 a čl. 7 odst. 2 směrnice 76/464/EHS a příslušná ustanovení pro systém udělování povolení, která jsou obsažena ve směrnicích uvedených v příloze II, aniž by byly dotčeny výjimky stanovené ve směrnici 88/609/EHS.

Příslušná ustanovení týkající se systému udělování povolení, obsažená ve směrnicích uvedených v odstavci 1, se nevztahují na zařízení, která jsou k datu nabytí účinnosti této směrnice nová, vzhledem k činnostem vyjmenovaným v příloze I.

Směrnice 84/360/EHS bude po 11 letech od data platnosti této směrnice zrušena. Jakmile budou u zařízení učiněna opatření podle ustanovení článků 4, 5 nebo 12, přestane pro zařízení, na něž se vztahuje tato směrnice, platit výjimka podle čl. 6 odst. 3 směrnice 76/464/EHS.

V případě nutnosti Rada na návrh Komise pozmění příslušná ustanovení směrnic uvedených v příloze II, aby byla před datem zrušení směrnice 84/360/EHS, uvedeným v prvním pododstavci, přizpůsobena požadavkům této směrnice.

Článek 21

Nabytí účinnosti

Členské státy přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do tří let od nabytí platnosti této směrnice. Neprodleně o tom uvědomí Komisi.

Předpisy, které členské státy za tímto účelem přijmou, musí obsahovat odkaz na tuto směrnici anebo k nim musí být takový odkaz připojen u příležitosti jejich vyhlášení. Způsob provedení odkazu si určí členské státy.

Členské státy oznámí Komisi ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 22

Tato směrnice nabývá platnosti dvacátého dne po svém vyhlášení.

Článek 23

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 24. září 1996

*Za Radu
předseda*
E. FITZGERALD

PŘÍLOHA I

KATEGORIE PRŮMYSLOVÝCH ČINNOSTÍ PODLE ČLÁNKU 1

Tato směrnice se nevztahuje na zařízení nebo části zařízení, které se používají k výzkumu, vývoji a zkoušení nových výrobků a procesů.

Níže uváděné prahové hodnoty jsou obecně udávány ve vztahu k výrobním kapacitám anebo jinému výstupu průmyslové činnosti. Jestliže tentýž provozovatel provozuje ve stejném zařízení nebo na stejném místě několik činností, které spadají pod totéž označení podle následujícího výčtu, pak se kapacity výstupů z těchto činností sčítají.

1. Energetika

- 1.1. Spalovací zařízení o jmenovitém tepelném výkonu větším než 50 MW¹⁵
- 1.2. Rafinerie minerálních olejů a plynu
- 1.3. Koksovací pece
- 1.4. Zařízení na zplyňování a zkapalňování uhlí

2. Výroba a zpracování kovů

- 2.1. Zařízení na pražení nebo slinování kovové rudy (včetně siřičkové rudy)
- 2.2. Zařízení na výrobu surového železa nebo oceli (z prvotních nebo druhotných surovin), včetně kontinuálního lití, o kapacitě větší než 2,5 t za hodinu
- 2.3. Zařízení na zpracování železných kovů:
 - a) válcovny za tepla o kapacitě větší než 20 t surové oceli za hodinu
 - b) kovárny s buchary o energii větší než 50 kJ na jeden buchar, kde spotřeba tepelné energie je větší než 20 MW
 - c) nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů se zpracovávaným množstvím větším než 2 tuny surové oceli za hodinu
- 2.4. Slévárny železných kovů o výrobní kapacitě větší než 20 tun denně
- 2.5. Zařízení
 - a) na výrobu surových neželezných kovů z rudy, koncentrátů nebo druhotných surovin metalurgickými, chemickými nebo elektrolytickými postupy
 - b) na tavení, včetně slitinování, neželezných kovů, včetně přetavovaných produktů, (rafinace, výroba odlitků apod.) o kapacitě tavení větší než 4 t denně u olova a kadmia nebo 20 t denně u všech ostatních kovů
- 2.6. Zařízení na povrchovou úpravu kovů a plastů s použitím elektrolytických nebo chemických postupů, je-li obsah lázni je větší než 30 m³

3. Zpracování nerostů

- 3.1. Zařízení na výrobu cementového slínku v rotačních pecích o výrobní kapacitě větší než 500 t denně nebo na výrobu vápna v rotačních pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t denně nebo v jiných pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t denně
- 3.2. Zařízení na výrobu azbestu a produktů na bázi azbestu

¹⁵ Materiálové požadavky směrnice 88/609/EHS platí pro existující zařízení až do 31. prosince 2003.

- 3.3. Zařízení na výrobu skla, včetně skleněných vláken, o kapacitě tavení větší než 20 t denně
- 3.4. Zařízení na tavení nerostných materiálů, včetně výroby nerostných vláken, o kapacitě tavení větší než 20 t denně
- 3.5. Zařízení na výrobu keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek, cihel, žáruvzdorných tvárnic, obkládaček, kameniny nebo porcelánu, o výrobní kapacitě větší než 75 t denně, anebo o kapacitě pecí větší než 4 m³ a s hustotou vsázky větší než 300 kg/m³

4. Chemický průmysl

U kategorií činností uvedených v této části se „výrobou“ rozumí výroba v průmyslovém měřítku na základě chemického zpracování látek nebo skupin látek podle výčtu v oddílech 4.1 až 4.6.

- 4.1. Chemická zařízení na výrobu základních organických chemických látek, jako jsou
 - a) jednoduché uhlovodíky (lineární nebo cyklické, nasycené nebo nenasycené, alifatické nebo aromatické)
 - b) kyslíkaté deriváty uhlovodíků, jako alkoholy, aldehydy, ketony, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, ethery, peroxidy, epoxidové pryskyřice
 - c) organické sloučeniny síry
 - d) organické sloučeniny dusíku, jako aminy, amidy, nitroderiváty, nitrily, kyanatany, isokyanatany
 - e) organické sloučeniny fosforu
 - f) halogenderiváty uhlovodíků
 - g) organokovové sloučeniny
 - h) základní plastické hmoty (syntetická vlákna na bázi polymerů, vlákna na bázi celulózy
 - i) syntetické kaučuky
 - j) barviva a pigmenty
 - k) povrchově aktivní látky
- 4.2. Chemická zařízení na výrobu základních anorganických chemických látek, jako jsou:
 - a) plyny, jako čpavek, chlor nebo chlorovodík, fluor nebo fluorovodík, oxidy uhlíku, sloučeniny síry, oxidy dusíku, vodík, oxid siřičitý, karbonylchlorid
 - b) kyseliny, jako kyselina chromová, kyselina fluorovodíková, kyselina fosforečná, kyselina dusičná, kyselina solná, kyselina sírová, oleum, kyselina siřičitá
 - c) zásady, jako hydroxid amonný, hydroxid draselný, hydroxid sodný
 - d) soli, jako chlorid amonný, chlorečnan draselný, uhličitan draselný, uhličitan sodný, perboritan, dusičnan stříbrný
 - e) nekovy, oxidy kovů či jiné anorganické sloučeniny jako karbid vápníku, křemík, karbid křemíku
- 4.3. Chemická zařízení na výrobu hnojiv na bázi fosforu, dusíku a draslíku (jednoduchých nebo směsných)
- 4.4. Chemická zařízení na výrobu základních prostředků na ochranu rostlin a biocidů
- 4.5. Zařízení využívající chemické nebo biologické procesy k výrobě základních farmaceutických produktů
- 4.6. Chemická zařízení na výrobu výbušnin

5. Nakládání s odpady

Aniž by byla dotčena platnost článku 11 směrnice 75/442/EHS nebo článku 3 směrnice Rady 91/689/EHS ze dne 12. prosince 1991 o nebezpečném odpadu¹⁶ :

- 5.1. Zařízení na zneškodňování nebo zhodnocování nebezpečného odpadu podle definice uvedené v čl. 1 odst. 4 směrnice 91/689/EHS, jakož i podle definic v přílohách II A a II B (operace R1, R5, R6, R8 a R9) ke směrnici 75/442/EHS, dále zařízení uvedená ve směrnici Rady 75/439/EHS ze dne 16. července 1975 k nakládání s odpadními oleji¹⁷, vždy o kapacitě větší než 10 t denně
- 5.2. Zařízení na spalování komunálního odpadu podle definic ve směrnici Rady 89/369/EHS ze dne 8. června 1989 o prevenci znečišťování ovzduší z nových spaloven komunálního odpadu¹⁸ a ve směrnici Rady 89/429/EHS ze dne 21. června 1989 k omezení znečišťování ovzduší z existujících spaloven komunálního odpadu¹⁹, o kapacitě větší než 3 t za hodinu
- 5.3. Zařízení na zneškodňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný podle definice v příloze II A ke směrnici 75/442/EHS pod označením D8, D9, o kapacitě větší než 50 t denně
- 5.4. Sklárky, které přijímají více než 10 t denně nebo mají celkovou kapacitu větší než 25 000 t, s výjimkou skládek inertního odpadu

6. Ostatní činnosti

- 6.1. Průmyslové závody na výrobu
 - a) celulózy ze dřeva nebo jiných vláknitých materiálů
 - b) papíru a lepenky, o výrobní kapacitě větší než 20 t denně
- 6.2. Závody na předzpracování (operace jako praní, bělení, mercerace) nebo barvení vláken či tkanin, jejichž zpracovatelská kapacita je větší než 10 t denně
- 6.3. Závody na vydělávání kůží a kožešin, jejichž zpracovatelská kapacita větší než 12 t hotových výrobků denně
- 6.4.
 - a) Jatky o kapacitě porážky větší než 50 t denně
 - b) Úprava a zpracování za účelem výroby potravin ze
 - živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně
 - rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t denně (v průměru za čtvrtletí)
 - c) Úprava a zpracování mléka, kde množství odebíraného mléka je větší než 200 t denně (v průměru za rok)
- 6.5. Zařízení na zneškodňování nebo recyklaci zvířecích těl a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně
- 6.6. Zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat, mající prostor pro více než
 - a) 40 000 kusů drůbeže
 - b) 2 000 kusů prasat na porážku (nad 30 kg), nebo
 - c) 750 kusů prasnic

¹⁶ Úř. věst. č. L 377, 31.12.1991, s. 20. směrnice ve znění naposled pozměněném směrnicí 94/31/ES (Úř. věst.

č. L 168, 32.7.1994, s. 28).

¹⁷ Úř. věst. č. L 194, 25. 7. 1975, s. 23. Směrnice ve znění naposled pozměněném směrnicí 91/692/EHS (Úř. věst.

č. L 377, 31.12.1991, s. 48).

¹⁸ Úř. věst. č. L 163, 14.6.1989, s. 32.

¹⁹ Úř. věst. č. L 203, 15.7.1989, s. 50.

- 6.7. Zařízení pro povrchovou úpravu látek, předmětů nebo výrobků, používající organická rozpouštědla, zejména provádějící apreturu, potiskování, pokovování, odmašťování, nepromokavou úpravu, úpravu rozměrů, barvení, čištění nebo impregnaci, o kapacitě zpracování větší než 150 kg za hodinu nebo větší než 200 t za rok
- 6.8. Zařízení na výrobu uhlíku (vysokoteplotní karbonizací uhlí) nebo elektrografitu vypalováním či grafitizací

PŘÍLOHA II

Seznam směrnic podle čl. 18 odst. 2 a čl. 20

- a) Směrnice 87/217/EHS o prevenci a omezování znečištění životního prostředí azbestem
- b) Směrnice 82/176/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti rtuti z průmyslové elektrolýzy alkalických sloučenin chloru
- c) Směrnice 83/513/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti kadmia
- d) Směrnice 84/156/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti rtuti v jiných odvětvích než v průmyslové elektrolýze alkalických sloučenin chloru
- e) Směrnice 84/491/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti hexachlorcyklohexanu
- f) Směrnice 86/280/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti některých nebezpečných látek uvedených v seznamu I přílohy ke směrnici 76/464/EHS, ve znění naposled upravené směrnicemi 88/347/EHS a 90/415/EHS, upravujícími přílohu II ke směrnici 86/280/EHS
- g) Směrnice 89/369/EHS o prevenci znečištění ovzduší novými spalovny komunálního odpadu
- h) Směrnice 89/429/EHS o omezení znečištění ovzduší existujícími spalovny komunálního odpadu
- i) Směrnice 94/67/ES o spalování nebezpečného odpadu
- j) Směrnice 92/112/EHS o postupu harmonizace programů snížení a výhledově i úplného zamezení znečištění působeného odpadem z výroby a zpracování oxidu titaničitého
- k) Směrnice 88/609/EHS o omezování emisí některých znečišťujících látek do ovzduší z velkých spalovacích zařízení, ve znění naposled upraveném směrnicí 94/66/ES
- l) Směrnice 76/464/EHS o znečištění způsobovaném některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství
- m) Směrnice 75/442/EHS o odpadech, ve znění směrnice 91/156/EHS
- n) Směrnice 75/439/EHS o nakládání s odpadními oleji
- o) Směrnice 91/689/EHS o nebezpečném odpadu

PŘÍLOHA III

Seznam nejdůležitějších znečišťujících látek, které je třeba brát v úvahu při stanovování emisních limitů

OVZDUŠÍ

1. Oxid siřičitý a jiné sloučeniny síry
2. Oxidy dusíku a jiné sloučeniny dusíku
3. Oxid uhelnatý
4. Těkavé organické sloučeniny
5. Kovy a jejich sloučeniny
6. Prach
7. Azbest (suspendované částice, vlákna)
8. Chlor a jeho sloučeniny
9. Fluor a jeho sloučeniny
10. Arzén a jeho sloučeniny
11. Kyanidy
12. Látky a přípravky, u kterých bylo prokázáno, že při přenosu vzduchem mají karcinogenní nebo mutagenní účinky anebo vlastnosti, které mohou ovlivnit reprodukci
13. Polychlorované dibenzodioxiny a polychlorované dibenzofurany

VODA

1. Organické sloučeniny halogenů a látky, které mohou ve vodném prostředí tyto sloučeniny vytvářet
2. Organické sloučeniny fosforu
3. Organické sloučeniny cínu
4. Látky a přípravky, u nichž bylo prokázáno, že ve vodném prostředí nebo při přenosu vodným prostředím mají karcinogenní nebo mutagenní účinky nebo vlastnosti, které mohou ovlivnit reprodukci
5. Persistentní uhlovodíky a persistentní a bioakumulovatelné toxické organické látky
6. Kyanidy
7. Kovy a jejich sloučeniny
8. Arzén a jeho sloučeniny
9. Biocidy a prostředky na ochranu rostlin
10. Materiály v suspenzi
11. Látky, které přispívají k eutrofizaci (zejména dusičnany a fosforečnany)
12. Látky mající nepříznivý vliv na kyslíkovou bilanci (a mohou být měřeny -BSK, CHSK atd.).

PŘÍLOHA IV

Při určování nejlepší dostupné techniky odpovídající definici v čl. 2 odst. 11 je třeba buď obecně anebo v určitých případech, se zřetelem k očekávaným nákladům a přínosům plánovaného opatření a se zřetelem k principům prevence a předběžné opatrnosti, vzít v úvahu následující :

1. použití nízkoodpadní technologie;
2. použití látek méně nebezpečných;
3. podporu zhodnocování a recyklace látek, které vznikají nebo se používají v technologickém procesu, případně zhodnocování a recyklaci odpadu;
4. srovnatelné procesy, zařízení či provozní metody, které již byly úspěšně vyzkoušeny v průmyslovém měřítku;
5. technický rozvoj a vývoj vědeckých poznatků;
6. charakter, účinky a množství příslušných emisí;
7. předpokládané termíny spuštění nových nebo existujících zařízení;
8. dobu potřebnou k zavedení nejlepší dostupné techniky;
9. spotřebu a druh surovin (včetně vody) používaných v technologickém procesu a jejich energetickou náročnost;
10. požadavek prevence nebo omezení na minimum celkových účinků emisí na životní prostředí i na stupeň rizika jeho ohrožení;
11. požadavek prevence havárií a minimalizace jejich následků pro životní prostředí; informace zveřejňované Komisí podle čl. 16 odst. 2 nebo mezinárodními organizacemi.

9. Literatura a informační zdroje

9.1 Literatura

1. Příručka ke směrnici Rady 96/61/EC (IPPC); Ministerstvo životního prostředí, 1999; zpracovatel - České centrum čistší produkce a APES Ostrava
2. Implementační plán směrnice Rady 96/61/EC o integrované prevenci a omezování znečištění, Ministerstvo životního prostředí, 2000
3. Integrovaná prevence a omezování znečištění, Ing. Helena Šimková, České centrum čistší produkce, EKO 1998
4. Agenda 21 – environmentální a rozvojový akční program, 1992
5. Integrovaný registr znečištění prostředí PRTR – efektivní nástroj snižování rizik zdrojů znečištění; Ing. Velek, RNDr. Piskač, Dr. Šuta
6. Vliv BAT na konkurenceschopnost, informační materiál MŽP, 2000
7. Implementace a použití BREF z hlediska DG Environment, M. Gislev, informační materiál MŽP, 2000
8. IPPC General Technical Guidance for Operators of Part A(1) Installations, draft; EPA, SEPA, NIEHS, 2000
9. DISAE CR-107, kontrakt č. 96-0863.00, Důsledky směrnice o IPPC a koncepcí BAT pro ČR, Soil and Water Ltd.,
10. Strategie ochrany klimatického systému Země v České republice, usnesení vlády ze dne 17. května 1999 č. 480
11. Návrh prováděcího předpisu k zákonu o IPPC a IRZ o systému výměny informací o referenčních dokumentech nejlepších dostupných technikách, AGSS, s.r.o., 2000
12. Interní materiály March Consulting, spol. s r.o.

9.2 Užitečné webovské adresy

Organizace	WEB
European Environment Agency	www. eea.int
European Environment Agency – useful links	www. eea.int/frlinks.htm
European Commission – DG XI	www. europa.eu.int/comm/dg11
European Commission – DG XI, IPPC	www. europa.eu.int/comm/environment/ippc
European BAT Bureau (Seville)	www. eippcb.jrc.es
Hungarian Ministry of Environment	www. ktm.hu
Danish Environment Policy	www. mem.dk/publikationer/red/gbred/index.htm
Danish Environmental Protection Agency	www. mst.dk/magazine/issue7/homepage/default.htm
Danish EPA Policy Statements	www. mstex03.mst.dk/facts/0500000#Vision
BAT Reference Page (Danish for Eastern Europe)	www. batref.dk
Estonian IPPC Home Page	www. envir.ee/ippc/inglise/start-eng.htm
Irish Environmental Protection Agency	www. epa.ie
Irish Environmental Information Service (ENFO)	www. enfo.ie
The Environment Agency for England & Wales	www. environment-agency.gov.uk
UK Department of Environment	www. detr.gov.uk
Integrated Pollution Prevention and Control in Latvia	www. varam.gov.lv
Ministerstvo životního prostředí	www. env.cz
Ministerstvo průmyslu a obchodu	www. mpo.cz
Český ekologický ústav	www. ceu.cz

9.3 Seznam směrnic

9.3.1 Text produktu

1. Směrnice 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění.
2. Směrnice 75/442/EHS o odpadech.
3. Směrnice 84/360/EEC o znečištění ovzduší z průmyslových závodů.
4. Směrnice 88/609/EEC týkající se omezení určitých vzdušných polutantů z velkých průmyslových spalovacích komplexů.
5. Směrnice 96/62/EC o hodnocení a řízení kvality vnějšího ovzduší.
6. Směrnice 99/30/EC týkající se limitních hodnot pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a oxidy dusíku, prachové částice a olovo ve vnějším ovzduší.

9.3.2 Příloha II směrnice o IPPC

- Směrnice 87/217/EHS o prevenci a omezování znečištění životního prostředí azbestem
- Směrnice 82/176/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti rtuti z průmyslové elektrolýzy alkalických sloučenin chloru
- Směrnice 83/513/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti kadmia
- Směrnice 84/156/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti rtuti v jiných odvětvích než v průmyslové elektrolýze alkalických sloučenin chloru
- Směrnice 84/491/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti hexachlorcyklohexanu
- Směrnice 86/280/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro výpusti některých nebezpečných látek uvedených v seznamu I přílohy ke směrnici 76/464/EHS, ve znění naposled upravené směrnicemi 88/347/EHS a 90/415/EHS, upravujícími přílohu II ke směrnici 86/280/EHS
- Směrnice 89/369/EHS o prevenci znečištění ovzduší novými spalovnami komunálního odpadu
- Směrnice 89/429/EHS o omezení znečištění ovzduší existujícími spalovnami komunálního odpadu
- Směrnice 94/67/ES o spalování nebezpečného odpadu
- Směrnice 92/112/EHS o postupu harmonizace programů snížení a výhledově i úplného zamezení znečištění působeného odpadem z výroby a zpracování oxidu titaničitého
- Směrnice 88/609/EHS o omezování emisí některých znečišťujících látek do ovzduší z velkých spalovacích zařízení, ve znění naposled upraveném směrnicí 94/66/ES
- Směrnice 76/464/EHS o znečištění způsobovaném některými nebezpečnými látkami vypouštěnými do vodního prostředí Společenství
- Směrnice 75/442/EHS o odpadech, ve znění směrnice 91/156/EHS
- Směrnice 75/439/EHS o nakládání s odpadními oleji
- Směrnice 91/689/EHS o nebezpečném odpadu

10. Údaje o zpracovateli

Zpracovatelská organizace:

March Consulting, spol s r.o.
Na rovnosti 1
130 00 Praha 3
Česká republika

tel. +420 (02) 84 00 31 28
fax.+420 (02) 683 56 67
E-mail: march@enviros.cz
Internet: www.march.cz

Zpracovatelé:

Ing. Petr Honskus

Ing. Vladimíra Henelová

Ředitel:

Ing. Jaroslav Vích

Datum: 8. prosince 2000